P O U T N Í K

ZPRAVODAJ KLUBU JULESE VERNEA PRAHA

č. 12

ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO VĚNOVANÉ ISAACU ASIMOVOVI - II

OBSAH

Host - Od Robotu k Nadaci str. 2
Isaac Asimov: Nadace (dokončení) str. 6

Zpravodaj Poutník vydává klub Julese Vernea ve spolupráci se sfk Time Machine při KK ČSV SSM VŠCHT Praha.
Vychází jako neperiodický účelový informační materiál.
Příspěvky nečlenů KJV jsou uváděny titulkem Host.
Adresa klubu: Miroslav Martan, Počátecká 12, 140 00 Praha 4
Uzávěrka: 4.2.1987
Neprodejné. Určeno pro vnitřní potřebu.

HOST

OD ROBOTU K NADACI

(Krátký průřez cyklem budoucího světa Isaaca Asimova)

Slavný SF spisovatel Isaac Asimov vytvořil ve svých románech a povídkách dlouhou kroniku rozvoje lidské civilizace v budoucím období. Původně však existovaly vlastně dva cykly - cyklus s roboty a cyklus ze světa Nadace, případně jejích začátků. Teprve posledními romány se propojily oba cykly do obrovské série, která však není dosud dokončena (má obsahovat celkem 15 dílů).

Asimov začíná své vyprávění v jedenadvacátém století v povídkové sbírce Já, robot a v některých povídkách jejího pokračování - Zbytek robotů. V tomto období je pozemská civilizace stále závislejší na robotech a umělých mozcích, které nakonec převezmou řízení veškeré ekonomiky na Zemi. Současně probíhají první pokusy využití hyperprostoru, které umožní lidstvu let ke hvězdám. Prvními nedobrovolnými mezihvězdnými kosmonauty jsou robotici Powell a Donovan, kteří se díky šprýmu mozku, řídícího loď, dostanou mimo naši Galaxii. Po zdokonalení skoku hyperprostorem jsou založeny první kolonie vně Sluneční soustavy.

Vize světa o tisíciletí později je čtenáři předkládána v sérii románů o inspektoru Lije Baleym - Ocelové jeskyně, Nahé slunce (slovensky Vo vesmíre niekdo vraždí) a Roboti svítání. V té době žijí lidé na Zemi již jen v obrovských podzemních aglomeracích (Ocelové jeskyně) a mimo ně se nemohou pohybovat, neboť trpí agorafobií. Chod hospodářství zajišťují roboti. Naproti tomu osadníci kolonizovaných planet - Vesmířané - žijí na svých planetách zcela rozptýleně a navíc dosahují mnohonásobně vyššího věku než pozemšťané. Vražda jednoho z nich na Zemi a její vyšetřování, jsou obsahem prvního románu, v němž pomáhá Balcymu Vesmířanský humanoidní robot Daneel Olivaw, téměř k nerozeznání podobný člověku. Jeden z Olivawových tvůrců - doktor Han Fastolfe - je zastáncem nutnosti další kolonizace vesmíru Pozemšťany, jejichž

civilizace na Zemi by byla brzku odsouzena k zániku. Díky úspěšnému vyřešení případu a slíbené pomoci "středověkářských" pozemských organizací mají jeho snahy naději na úspěch, což pochopí i sám Baley.

Ve druhém románu je naopak líčen druhý extrém této doby - život na Vesmířanské planetě Solaria, kde se lidé osobně téměř nikdy nestýkají, pouze si "videofonují". Někteří z nich již přítomnost jiného člověka patalogicky nesnášejí a připustí k sobě pouze roboty.

Přesto je jeden z občanů Solarie zavražděn a případ má opět vyřešit inspektor Baley, který musí překonat vrozenou agorafobii a odletět na planetu Vesmířanů. I tento případ samozřejmě zvládne a odhalí přitom plány vědce Leebiga, který si chtěl prostřednictvím automatických kosmických lodí zajistit světovládu. Po vyřešení případu odlétá zpět na Zemi a manželce zavražděného Gladii, k níž ho poutá citový vztah, doporučí, aby se vzdala nenormálního života na Solarii a přestěhovala se na jinou planetu, kde jsou "normálnější" podmínky.

Baley vystupuje i ve třetím rozsáhlém románu z tohoto období Roboti svítání. Tentokrát má - opět s nerozlučným Danealem - odletět na nejdůležitější planetu Vesmířanů Auroru, kde má vyřešit případ tajemného vyřazení z činnosti druhého humanoidního robota Pancela, z něhož je obviněn jeho vlastník dr. Fastolfe. Případ je o to závažnější, že Fastolfovi hrozí politická porážka a jeho odpůrci by znemožnili kolonizaci Galaxie Pozemšťany. Ke svému překvapení se zde Baley setkává záhy s Gladii, která byla družkou humanoidního robota Paneela (!). V průběhu vyšetřování pozná Baley Fastolfovu dceru Vasilii, která vyrobila dalšího Fastolfova robota Giskarda, i nesmiřitelného odpůrce další kolonizace Galaxie dr. Amadira. Když dokáže, že Amadiro Paneela ovlivňoval, je strana odpůrců poražena a Fastolfe je očištěn. Baley se sblíží s Gladii, ale oba chápou, že biologický rozdíl (délka věku) mezi nimi je tak velký, že nemohou zůstat spolu, a Baley se musí vrátit. Těsně před odletem odhalí bytost, která ho po celou dobu nenápadně ovlivňovala a řídila jeho činnost - je jí robot Giskard. Má telepatické schopnosti (stejně

jako Herbie v povídce Lhář), ale je mnohem vyspělejší a navíc dokáže jemně ovlivňovat lidskou psychiku, takže mu nehrozí smutný osud jeho předchůdce. Giskard je stejně jako jeho pán zastáncem další kolonizace, i když tuší, že v budoucnosti se lidé obejdou bez robotů, jejichž úloha tím skončí.

Prvním ze dvou románů, které oba cykly spojují, je dílo Roboti a impérium. Odehrává se 200 let po Baleyho smrti. V té době již pozemšťané kolonizovali novou planetu, nazvanou Baleyworld, po synovi inspektora Baleye, který zde byl prvním starostou. Sám Lije Baley zde žil až do své smrti, před níž se naposledy setkal s Daneelem. Ten nyní, po smrti dr. Fastolfa náleží spolu s Giskardem Gladii, která dosud žije na Auroře. Avšak jen do té doby, než ji navštíví zástupce Baleyworldu - vesmírný kupec D. G. Baley (Daniel Giskard - Lijeho potomek). Žádá ji, aby mu jako poslední známá obyvatelka planety Solaria pomohla vyřešit tajemný případ: všichni obyvatelé Solarie náhle zmizeli neznámo kam, na planetě zůstali jen roboti. Dvě lodi Baleyworldu, které na Solarii přistály, se odmlčely a není o nich žádných zpráv. Případ hrozí rozrůst se v konflikt, neboť mnohým Vesmířanům, v čele s dr. Amadirem, je Baleyworld trnem v oku.

Gladia nakonec (pod vlivem Giskarda) souhlasí a se svými roboty se na Solarii vypraví. Tam dojde k dramatickému střetu a jen přítomnost Gladie zabrání nejhoršímu: kdosi totiž místní roboty na Solarii naprogramoval tak, aby jako kritérium "člověka", kterého mají podle prvního zákona chránit, uznávali pouze dialekt, kterým se mluvilo na Solarii. Kdo jím nemluví, je podle programu robot a má být rozebrán. Tak zahynuly posádky obou lodí a jen Gladia přivede roboty k poslušnosti. Za svůj čin je oslavována jako hrdinka na Baleyworldu, kam se vypraví. Musí se však vrátit zpět na Auroru.

Vasilia, která stvořila robota Giskarda, si uvědomí, jaké má její výtvor schopnosti, a vyžádá si jeho návrat na planetu. Vše prozradí dr. Amadirovi, který ještě s jedním mladým vědcem - potomkem Gladie a Lije Baleyho - připraví tajemný plán, jak zničit Zemi a zastavit kolonizaci. Odletí na Zemi, zatímco Vasilia se snaží Giskarda ovládnout. Tomu se však z její paměti

podaří vymazat všechny informace o sobě a odlétá i s Gladií a Dancelem na Zemi. Koncipuje mezitím nový hypotetický Nultý zákon robotiky (má mít přednost i před Prvním), podle něhož je robot povinen chránit především celé lidstvo.

Po příletu na Zemi, kde je Gladia rovněž oslavována jako hrdinka, cítí oba roboti, že nebezpečí je blízko a téměř neodvratné. Nakonec odhalí Amadira s jeho společníkem i jejich plán: Amadiro chce vyvolat rozpadem prvků v zemském jádru silnou radioaktivitu Země a tím ji zničit. Daneel chce přístroj zlikvidovat, ale Giskard ho náhle znehybní a umožní zamýšlenou akci provést, i když s malou modifikací. Země se sice stane radioaktivní, avšak proces bude značně zpomalen a Pozemšťané budou mít nejméně 100 let na emigraci. Cílem má být urychlení kolonizace Galaxie Pozemšťany, jejichž civilizace v podzemních jeskyních nemá naději na další existenci. Giskard si však není působením Nultého zákona zcela jistý. Vzhledem k tomu, že narušil první zákon, přestává fungovat. Těsně před svou smrtí předává své schopnosti Danielovi, který má pokračovat v jeho díle a zejména zjistit, kam vlastně zmizeli obyvatelé Solarie. To se zatím neví - snad se dozvíme odpověď v dalším zamýšleném románu, který má oba cykly spojit definitivně.

A na závěr jen krátký pohled již do světa Nadace, v němž se kromě hlavního cyklu odehrávají i romány Hvězdy jsou prach, Proudy v prostoru a Oblázek na obloze (slovensky 1982). V prvních dvou románech jsou zobrazována malá hvězdná knížectví a intriky, které se v nich odvíjejí. Země je dosud známa jako silně radioaktivní planeta, ale příčinu radioaktivity už nikdo nepamatuje. Trantor jako budoucí sídlo Imperátora Galaxie již existuje, ale dosud neovládá celou galaxii a s ostatními knížectvími má jen diplomatické styky. Teprve v díle Oblázek na obloze je již vytvořeno celogalaktické císařství. V tomto románu se děj soustřeďuje na radioaktivní Zemi, kde se zcela změnil způsob života. Lidé žijí na povrchu v nezamořených oblastech (ale pouze do šedesáti let) a všichni obyvatelé Impéria jimi pohrdají. Do tohoto světa se díky posunu časových rovin dostane člověk z 20. století - dvaašedesátiletý krojčí Joseph Schwartz.

Ten nabývá po operaci mozku některých parapsychologických schopností, díky kterým znemožní plán militantních Pozemšťanů na zničení celé Galaxie smrtelnými viry, proti nimž je imunní pouze Země a její rodilí obyvatelé. Tato událost se později udržuje jako legenda o mýtické planetě Zemi v období Nadace, kdy se na ni téměř zapomnělo. Jen několik historiků ví, že vůbec nějaká kolébka lidstva existovala, a snaží se ji nalézt ...

Jan Pavlík

Isaac Asimov: NADACE

(dokončení)

Část čtvrtá - Vesmírní kupci

VESMÍRNÍ KUPCI - ... podnikali obchodní cesty do nesmírných dálek Galaxie jako ekonomická tykadla rozšiřujícího se politického vlivu Nadace. Jejich centrem byl Terminus, kde vybudovali mocnou organizaci, daleko kompaktnější než byl pseudonáboženský despotismus bládnoucí ve čtyřech královstvích, který byl zatím stále ještě udržován při životě a řízen Nadací.

O těchto výrazných osobnostech pionýrského ražení kolují četné zprávy a pověsti, z nichž je dnes prakticky nemožné rozlišit, co je historickou pravdou a co apokryfem ...

Encyklopedia Galactica

1.

Limar Ponyets seděl ve vaně a pečlivě se šamponoval, když tu se z řídící kabiny ozval signál hyperfonu. Mokrý a pokrytý pěnou vyběhl z koupelny, proklínaje stísněné poměry své kupecké lodi. Když vyslechl zprávu, zamyslel se a se smíšenými pocity se vrátil do koupelny, aby dokončil svou očistu.

Asi za tři hodiny se objevila jiná kupecká loď, přilnula bokem a ze spojovací chodby vylezl mladý zubící se muž. Ponyets mu nabídl jedinou židli v kajutě a sám se posadil na řídící pult.

"To za mnou letíte celou cestu až z Terminu, Gorte?"

"Bohužel. Stojí mne to spoustu času a plán mi nikdo nesníží! A při tom dělám jen obyčejného poslíčka!"

S těmito slovy Gort předal Ponyetsovi malé lesknoucí se pouzdro. "Prý je to něco super-extra tajného, takže naši mocipáni se báli to poslat obyčejnou subspeciální poštou. Je to osobní pouzdro, které kromě vás nikdo nemůže otevřít."

"Určitě to bude nějaká nepříjemnost", řekl znechuceně Ponyets otáčeje pouzdro v prstech. "Ještě jsem nezažil, aby přinášelo dobré zprávy."

Lesklý elipsoid se náhle rozevřel a zvnitřku se začal odvíjet tenký průhledný pásek. Probíhal mezi Ponyetsovými prsty a dříve než se celý odvinul, jeho počátek hnědl a začal se bortit. Ponyet rychle četl, protože za necelou minutu zbyl z pásku pouze jemný prášek. Pak stočil oči k nebi a zasténal: "Svatá Galaxie!"

"Mohl bych vám nějak pomoci?", zeptal se Gort starostlivě. "Nebo je to příliš tajné?"

"Protože patříte k cechu, mohu vám říci, že mne posílají na Askonu. Uvěznili tam kupce. Ale neříkejte si to pro sebe!"

"Ale vždyť to je jasné porušení Konvence!"

"Porušení Konvence je také, když se někdo plete do jejich vnitřní politiky!"

"Tak proto ho tedy zavřeli. Je to někdo známý?"

"Ne", řekl ostře Ponyets a Gort se moudře již dále neptal a raději změnil předmět rozhovoru: "Jak to vypadá s vaším plněním plánu?"

"Zatím celkem slušně, ale tohle poslání mne zničí. Askona patří podle Konvence do uzavřené oblasti, takže tam neprodám ani kapesní nůž. A navíc mám náklad atomických spotřebních předmětů, na jejichž prodej tam vyhlásili trest smrti. Ale nedá se nic dělat. Všichni jsme v rukou Ducha Galaxie a musíme tančit jak nám píská."

"Vy věříte na Ducha Galaxie?"

"Hm", řekl váhavě Ponyets. "Někdy se ve mně ozvou zbytky mého kněžského vychování. Byl jsem čtyři roky v semináři a těsně před vysvěcením mne vyhodili, takže je jen logické, že jsem zakotvil u kupců. A jak jste vy na tom s plánem?"

"Ujde to", řekl Gort. "Ale viděl jsem vás, předal poselství, a tak raději zase vypadnu. Mějte se!"

Usmál se na Ponyetse a vešel do spojovacího průlezu. Za chvíli se jeho loď odpoutala a začala se vzdalovat opačným směrem.

Ponyets zůstal sám a jeho myšlenky nebyly právě radostné: "Tak Eskel Gorov je na Askoně a pod zámkem! To je zlé, dokonce velmi zlé!"

Ponyets patřil totiž k těm několika málo zasvěcencům, kteří věděli, že kupecký mistr Eskel Gorov vlastně není žádným kupcem, ale jedním z nejvýznačnějších tajných agentů Nadace.

2.

Dva týdny v pekle! Ponyetsovi trvalo týden než se přiblížil k planetě Askona, kde ho obklopily strážné lodě a donutily přistát. Byly to rozhašené rachotiny, zastaralé již v době, kdy oblast ještě patřila ke Galaktickému Impériu. Mohl jim utéci kdykoliv by se mu zachtělo, ale Gorov byl na Askoně, a tak utíkat nemělo smysl.

Druhý týden byl ztracen pobíháním od čerta k ďáblu, doprošováním, slibováním a podplácením, až se konečně prokousal celou tamější úřednickou hierarchií a stanul před Askanským Velmistrem.

Velmistr byl malý plešatý mužík, sehnutý jakoby pod tíhou velkého kožešinového límce svírajícího mu krk. Seděl za reprezentačním stolem na pódiu a tvářil se zarputile.

"Nemluvit!", vyštěkl na Ponyetse a ten moudře sevřel rty.

"Tak je to správné. Nemám rád zbytečné žvanění. Vím o co jde. Nebudete první, koho popravíme za prodej zakázaného atomového zboží!"

"Vaše Ctihodnosti", řekl zkroušeně Ponyets, "není zvykem nás kupců vtírat se tam, kde nejsme vítáni. Ale Galaxie je veliká a někdy se stane, že nedopatřením překročíme zakázané pásmo. Byl to omyl mého navigačního zařízení. Upřímně toho lituji a hluboce se omlouvám!"

"Nejen, že jste drzý, ale navíc i prolhaný. Podle mých informací, váš skutečný záměr byl vyjednávat za svého svatokrádežného druha, který zde nabízel atomové zboží, což je co nejpřísněji zakázáno. Tento zločin zaplatí životem!"

Ponyets v duchu zasténal. V agenturní síti Nadace, jinak pověstné svou výkonností, je zřejmě nějaká skulina, kterou prošla i tak důvěrná informace. Nahlas řekl:

"Smrt, Vaše Ctihodnosti, je něco tak absolutního a konečného, že musí být nějaká alternativa!"

"Velmistr ho zkoumavě pozoroval. Pak prohodil jakoby mimochodem: "Proslýchá se, že vaše Nadace je bohatá!"

"Bohatá? To jistě. Ale její bohatství spočívá ve věcech, které vy odmítáte. Takové atomové ..."

"Vaše atomové hračičky jsou pro nás bezcenné a navíc - sobě nesou zárodek naší zkázy. Proto naši předkové na ně vyhlásili interdikt, s kterým souhlasíme a striktně dodržujeme. Jinak nemáte nic, co byste mohli nabídnout?"

Ponyets lítostivě rozhodil rukama.

"V tom případě váš druh zemře v plynové komoře."

Ponyets rozpačitě sklopil oči, ale pak ho cosi napadlo:

"V tom případě bych prosil Vaši Ctihodnost, aby mi dovolila poskytnout mu poslední duchovní útěchu. Když již jeho tělo propadlo záhubě, ať je alespoň jeho duše připravena předstoupit před Galaktického ducha!"

"Jste k tomu vůbec oprávněn?"

Ponyets skromně sklopil oči:"Svatí otcové na Terminu mne k této dráze připravili, takže jednak obchoduji, jednak se starám o blaho duší svých společníků, neboť ti se potulují vesmírem ve stálém nebezpečí, že upadnou do osidel hmotařství a neznabožství."

Velmistr si zamyšleně ssál spodní ret: "Nevěděl jsem, že vaše kupecké společenství je náboženský založeno. Nicméně máte pravdu. Každý má právo připravit svou duši na cestu ke svým předkům. Duchovní útěcha se povoluje!"

Eskel Gorov ležel na vězeňské pryčně s rukama za hlavou. Když Ponyets vstoupil, otevřel líně jedno oko, ale pak překvapeně vyskočil:

"Ponyets! To oni vás posílají?"

"Jak se to vezme. Zatím bych měl být padesát parseků odsud a plnit plán prodeje, ale protože jste v průšvihu, jsem tady. Kdysi jsme pracovali spolu a Vedení to ví."

"Opatrně!", zašeptal Gorov zdvihaje prst. "Někdo by mohl poslouchat. Máte zapojenu rušičku?"

Ponyets natáhl ruku, na níž měl něco jako obyčejné náramkové hodinky a Gorov si ulehčeně oddychl: "Jak jste se sem vůbec dostal?"

"Zdá se, že zdejší Velmistr má některé slabůstky. Především mi uvěřil, že jsem cechovní duchovní správce, takže mi povolil poskytnout vám poslední útěchu. Kromě toho mi naznačil, že by nebyl proti výkupnému, jenže nevím, o co mu jde."

"To je přece jasné - o zlato!"

"Kde je ale vzít?"

"Poslouchejte", Gorov se netajil svým vzrušením: "Pokud bude Velmistr chtít zlato, nechá mne na živu. Slibte mu, kolik bude chtít a odjeďte pro ně na Terminus. Až budu na svobodě, uděláme oslavu, jakou Nadace ještě neviděla!"

"A potom se zase vrátíte na Askonu!"

"Co se dá dělat. Mým úkolem je prolomit zdejší embargo na atomové zboží, připravit podmínky pro ekonomickou závislost na Nadaci a potom - to už víte sám."

"Až vás podruhé chytí, neodvolatelně vás zabijí!"

"To je riziko povolání."

Ponyets se zamyslel: "Víte co? Vy jste diplomat a ne obchodník. Pokud se sem vrátíte a pokusíte se obchodovat, jste mrtvý muž. Tohle je práce pro zkušeného a prohnaného obchodníka znalého všech triků tohoto řemesla."

"Jako třeba vy?"

"Jako třeba já. Mám nadloď přecpanou zbožím, čas utíká a já nemám plán splněn ani do poloviny. Mým úkolem je vydělávat peníze a mohu-li při tom být prospěšný věci Nadace, tím lépe. Je v tom sice určité riziko, ale riskoval jsem již za daleko horších podmínek."

Ponyets povstal a Gorov ho vyprovázel ke dveřím. "Jak to chcete provést", ptal se, neskrývaje dojetí.

"Zatím ještě nevím. Ale jedno je jisté. Až dosud jsem vždy splnil plán prodeje a splním ho i teď."

Zaklepal na dveře a dva strážci, čekající venku, ho vyvedli ven.

4.

"Uspořádat představení!" Velmistr pohlédl zamračeně na Ponyetse.

"Ale jde o zlato, Vaše Ctihodnosti!" Ponyets provedl poslední úpravy na zařízení pracně zhotoveném z různých součástek, které posbíral po lodi. Stálo ho to další týden práce a nyní trnul strachem, aby se to během pokusu nerozpadlo.

Kolem v půlkruhu stáli vousatí rádci, mezi nimiž dominoval Pherl, zřejmě nejbližší Velmistrův důvěrník. Ponyets, cítě v zádech jejich nevlídné pohledy, byl značně nesvůj.

"Co je to?", zeptal se nedůvěřivě Velmistr. "Zase nějaká zplozenina vaší atomové černé magie?"

"V podstatě to trochu závisí na atomové energii, ale nikdo se toho nemusí dotýkat, takže veškeré případné prokletí padne výhradně na mou hlavu."

Velmistr pohlédl na přístroj a jeho rty zašeptaly jakési očistné zaklínadlo. Pak se obrátil k Ponyetsovi: "Stále mi není jasné, co tato ohavná věc má společného se zlatem!"

"Tímto přístrojem mohu změnit železo v čisté zlato!"

"Tedy něco jako transmutace prvků." Velmistr si podezíravě prohlížel neuměle zhotovené zařízení. "Byli u nás blázni, kteří se o toto pokoušeli, ale nikdy neuspěli. Jsem zvědav, zda se vám to podaří!" Pak podal Ponyetsovi své železné žezlo. "Zkuste je přeměnit na zlaté!"

"Vaše Ctihodnost promine, ale můj přístroj je pouze ručně zhotovený prototyp a vaše žezlo je pro něj příliš dlouhé!"

Velmistr se obrátil k jednomu se svých rádců: "Hej, Randelle, půjčte mi svůj náramek! Kdyby se s ním něco stalo, pak tento kupec bude nucen vám jej bohatě nahradit!", dodal, vida že dotyčný rádce neprojevuje žádné zvláštní nadšení.

Ponyets vložil náramek na pracovní plošinku přístroje tak, aby byl přímo proti anodovému vývodu a zapojil kontakt. Místnost se naplnila vůní ozónu a rádcové z opatrnosti ustoupili o několik kroků. Pherl se nahnul k Velmistrovu uchu a něco mu šeptal.

Přístroj hučel asi deset minut, a pak se zastavil. Ponyets vzal náramek a pozvedl jej do výše: "Pánové, račte se přesvědčit. Náramek je zlatý. Můžete jej podrobit jakékoliv zkoušce pravosti!"

Velmistr po něm natáhl ruku, ale hned ji zase stáhl, když Pherl varovně zvolal: "Nesahejte na to, Ctihodnosti, to zlato je nečistého původu!"

Ale Ponyets byl zřejmě na podobné argumenty připraven: "Růže, Vaše Ctihodnosti, také vzešla z nečistoty a hnoje a vyčítá jí to někdo? Kromě toho, když jste dostával zlato od různých dárců nebo obchodníků, také jste nemohl vědět jakého je původu. A způsobilo vám to nějaké problémy? Jistě ne. Konec konců, já nenabízím tento přístroj, ale pouze zlato!"

"Vaše Ctihodnosti", ozval se znovu Pherl, "znovu vás varuji, abyste se nedotýkal tohoto pseudozlata. Byla by to urážka vašich předků!"

"Pherle", řekl Velmistr otráveně, "mám dojem, že jste příliš kritický. Zlato je zlato, v tom má tento mladík pravdu!"

Ponyets kul železe dokud bylo žhavé: "Vaše Ctihodnosti, toto zlato jistě použijete k výzdobě vašich svatých míst. Už jen fakt, že je určeno k zbožným účelům, by musel z něho vyhnat veškerou nečistou sílu, pokud tam vůbec nějaká byla!"

"Při kostech mých předků", zvolal Velmistr ulehčeně, "ten mladík má naprostou pravdu. Jeho argument je nevyvratitelný!"

Ponyets si pospíšil, aby svou pozici ještě upevnil:

"Vaše Ctihodnosti, dejte zlato na oltáře svých předků jako oběť a měsíc mne držte jako rukojmí. Nestane-li se po tu dobu nic, co by svědčilo o svatokrádežných vlastnostech tohoto zlata, bude to důkaz o jeho naprosté čistotě i pokud jde o spirituální oblast. Co jiného mohu více nabídnout, abych vás přesvědčil?"

Když pak se Velmistr rozhlédl po svých rádcích, každý z nich kýval na souhlas. I Pherl, přesto, že si v rozpacích hryzal knír, nebyl výjimkou.

Ponyets se usmál a v duchu blahořečil trantorským svatým otcům, že ho naučili logice a schopnosti argumentovat za všech okolností.

5.

Uplynul další týden než se Ponyetsovi podařilo sjednat schůzku s Pherlem. Nicméně tento čas nebyl tak docela ztracen, neboť Ponyets měl oči a uši otevřeny a ledacos zajímavého se dozvěděl.

"Jste zvláštní člověk", zahájil rozhovor Velmistrův důvěrník. "Proč jste zlato nevyrobil na své lodi, ale veřejně na schůzi Rady? Vyvolal jste tím zbytečný rozruch!"

"Udělal jsem to záměrně, abych upoutal vaši pozornost."

"Nechápu".

"Podívejte se. Získal jsem spoustu zajímavých informací. Například, že na tak vysokou funkci jste poměrně mlád a také že váš rod není nijak zvlášť starobylý."

"Chcete se dotýkat mé rodiny?"

"To v žádném případě. Vaši předkové byli všichni slavní a svatí. Ale kolují řeči, že nepocházejí z některého z Pěti rodů."

Z Pherlových očí vyšlehly blesky: "Aniž bych se chtěl někoho dotýkat, oněch pět rodů je více méně degenerováno a z jejich příslušníků dnes neží je ani padesát!"

"Také jsem to slyšel. Ale bylo mi řečeno, že na funkci Velmistra může aspirovat jen příslušník některého z Pěti rodů. Jste sice oblíbencem Velmistra, ale ten je stár a jmenuje-li vás před svou smrtí svým zástupcem, vaši nepřátelé proti vám vystoupí."

Pherl se zamračil: "Na cizince jste slyšel až příliš mnoho. Asi bude třeba vám dát přistřihnout uši!"

"O tom můžeme mluvit později."

Pherl se pohodlně rozvalil v křesle: "Abychom neztráceli čas, řeknu vám předem, proč jste za mnou přišel. Chcete mi nabídnout bohatství a moc za pomoci těch bezbožných věcí, kterých máte plnou loď. Nemám pravdu?"

"V celku ano. A teď, když jsou karty odkryty, ptám se: Máte proti tomuto způsobu nějaké námitky? Snad jedině z čistě náboženského hlediska?"

Pherl se usmál: "Můj milý cizinče, nemyslete si, že jsem otrokem naší mythologie. Mám slušné všeobecné vzdělání a rozhodně nejsem žádný fundamentalista. Veškeré rituály našeho náboženství jsou určeny pro masy prostého lidu."

"Tak co vám brání přijmout mou nabídku?"

"Právě ty masy. Co by mi byly platné všechny ty mašinky, když bych se jimi mohl kochat jen v nejpřísnějším soukromí. Jinak by mi hrozila smrt od kněžského sboru nebo přímo od rozhořčených mas, nejspíše ale nějaká kombinace obou způsobů. Za těchto okolností bych z nich rozhodně nezbohatl."

Ponyets pokývl souhlasně hlavou: "Uvažujete správně, ale něco jste nedomyslel. Já vám totiž nenabízím ty atomické hračičky z lodi, ale přímo zlato. Lépe řečeno, dám vám transmutátor. Schováte jej na některém z vašich statků a osobně si vyrobíte zlata kolik

bude libo. S potřebnou manipulací vás seznámím během pouhých pěti minut. Potom se už nemusíte obávat svých rivalů, protože na bohatého a tím vlivného muže se nikdo neodváží. Titul Velmistra tím máte zaručen!"

"Hm," uvažoval Pherl. "Ale to jistě nebude zadarmo. Co za to budete chtít?"

Ponyets zpozorněl a opatrně řekl: "Nebude to laciné. Chápejte, jsem obchodník a musím si vydělávat na živobytí. Za ten transmutátor mi dáte - kubickou stopu zlata."

Pherl se zvrátil do křesla a srdečně se rozchechtal. Ponyets zrudl: "Dovolte mi poznamenat, pane, že během dvou hodin si to zlato zase vyrobíte!"

"Nebo také ne. Během hodiny budete pryč a transmutátor přestane fungovat. Ne, ne, milý cizinče. Musím mít nějakou záruku!"

"Máte mé slovo!"

"Rád věřím, že je to dobré slovo", Pherl se ironicky uklonil. "Ale vaše osoba mi skýtá ještě lepší záruku. Teď vám dávám zase já své slovo, že vám zaplatím do týdne od dodání transmutátoru."

"Nemožné!"

"Nemožné? To se podívejme. Když vám nestačí mé slovo, tak vás udám, že jste mi nabízel atomické předměty a zítra večer jste v plynové komoře!"

Ponyetsovy oči zamžikaly: "Zdá se, že jste vyhrál. Ale nebylo to fair. Dejte mi váš slib alespoň písemně!"

"A vystavit se nebezpečí, že budu odsouzen jako váš komplic? Ne, pane, pouze jeden z nás je hlupák a já to nejsem!"

Ponyets řekl odevzdaně: "Takže jsme dohodnuti! Ať je tedy po Vašem."

6.

Třetího dne byl propuštěn Gorov a pět set liber ryzího zlata přešlo do Velmistrových rukou. Současně s ním byla propuštěna z karantény i bohuodporná chavnost, kterou byla jeho loď.

Ponyets stál na kosmodromu a zamyšleně se díval za mizejícím bodem, když se ozval jeho kapesní hyperfon:

"Ponyetsi, to se vám bezesporu povedlo, jenže stále to není ono. Prodej transmutátoru byl jen prostředek a ne cíl, kterým zůstává překonání zdejšího tabu na atomovou energii."

"Nemyslete si Gorove, že to je jediný trik, který mám v rukávu. Řeknu vám jen to, že teď odletím na Pherlův cínový důl, prodám celý náklad atomických hraček za dvojnásobnou cenu a loď naplním cínem až do posledního místečka. To bude můj výdělek a současně odměna za vaše vysvobození a hlavně za to, že získám další svět pro Nadaci."

Z mikrofonu se chvíli ozývaly neartikulované zvuky vyjadřující Gorovovo překvapení, nedůvěru a pochyby o Ponyetsovu zdravém rozumu. Nakonec se ozval jeho zaražený hlas: "Mohl byste mi to blíže vysvětlit?"

"To je přece jednoduché. Ten lstivý pes Pherl myslel, že mne dostal do pasti, protože jeho slovo platí u Velmistra více než moje. Jen co jsem vás vykoupil, vzal mi transmutátor, což vzhledem k jeho atomické podstatě je v Askoně hrdelní zločin, ale vždy se mohl krýt tvrzením, že tak učinil proto, aby mne mohl veřejně odhalit jako prodavače zakázaných věcí. Jenže nikdy asi neslyšel o existenci mikrofilmového rekordéru, který jsem potají zamontoval do transmutátoru a zachytil slovem a obrazem naši rozmluvu, potom jeho tajný úkryt v cínovém dole a nakonec jeho samého jak vyrábí zlato.

Za několik dnů jsem mu uspořádal představení a věřte mi, dosud jsem nikdy neviděl tak zděšeného člověka. Pak jsem mu ještě řekl, že na hlavním askonském náměstí jsem umístil vysílač s kopií tohoto záznamu a že zítra v poledne seznámím askonské obyvatelstvo s jeho svatokrádežným činem, a ti ho roztrhají na kusy. Pherl se zhroutil, klesl na kolena a skučel o milost. Nakonec slíbil, že udělá co budu chtít."

"Skutečně jste zamontoval ten vysílač na náměstí?"

"Ale kde", zasmál se Ponyets, "stačilo, že jsem to jen naznačil!"

"Vás bych tedy nechtěl mít za protivníka! A co dál?"

"Koupil ode mne veškeré zboží, co jsem měl na palubě a zaplatil cínem, kterého naložím plnou loď."

"Co ale bude dělat s tolika bezbožnými předměty?"

"Zatím je uschová. Až bude Velmistrem, už nějak zařídí, aby se na atomický interdikt zapomnělo. Pak s nimi vyjde na světlo boží - a bude boháč."

"To mu nestačí ten transmutátor na zlato?"

Ponyets se lstivě zachechtal: "Z praktického hlediska není na nic. Energetická spotřeba je neúměrná a pak, výsledek není trvalý. Za určitý čas nastane zpětná reakce a zlato se postupně promění zase v železo. Kdyby to doopravdy fungovalo, mohla by si Nadace potřebné kovy vyrobit sama a nemusela by se za nimi honit po celé Galaxii.

Současně jsme zabili i druhou mouchu jednou ranou. Až bude Velmistrem, bude náš člověk. Jmenujeme ho generálním zástupcem atomických předmětů pro Askonu a okolí. Co to bude znamenat pro Nadaci snad nemusím zdůrazňovat."

"To byl výborný tah. Vůbec se nedivím, že vás vykopli ze semináře. Máte vy vůbec nějakou morálku?"

"Jistě. Řídím se zásadou velkého Hardina, který řekl: Nikdy nedopusťte, aby morálka stála v cestě tomu, co považujete za dobré!"

Část pátá - Kupečtí princové

1.

KUPEČTÍ PRINCOVÉ - ... zcela v souladu se Seldonovým psychohistorickými prognózami, vzrůstala v Periferii ekonomická nadvláda Nadace. Kupci bohatli a s bohatstvím přicházela moc ...

Často se zapomíná, že Hobert Mallow začínal jako obyčejný vesmírný kupec, ale každý ví, že skončil jako první z kupeckých princů .....

Encyklopedia Galactica

Jerome Sutt spojil konce svých pečlivě manikurovaných prstů a řekl zamyšleně: "Je to opravdu záhada. Zcela důvěrně řečeno, mám dojem, že nastává jedna z dalších Seldonových krizí!"

"Myslím, že přeháníte!", řekl muž sedící naproti němu, zapaluje si cigaretu. "Vy politici křičíte, že nastává krize, i když se jedná o obyčejnou kampaň pro volby do magistrátu."

Sutt se mírně usmál: "Tentokrát je to vážné. Mám zprávy, že v Periferii se objevily atomové zbraně, ale nevíme odkud."

Hober Mallow, vrchní kupec z planety Smyrno, tvořící kdysi jedno ze Čtyřech království, nyní federovaných s Nadací, kouřil klidně dál. "Pokračujte, Sutte!"

Mallow, přesto že pocházel ze závislé planety, nikdy neprokazoval přehnanou úctu reprezentantům Nadace. Byl toho názoru, že jeden muž je stejně dobrý jako druhý.

Sutt rozprostřel po stole trojrozměrnou mapu galaktické Periferie. Zapojil kontakty a na mapě se rudě rozzářilo šest vedle sebe ležících bodů. "Zde je Korellská republika."

Kupec přikývl: "Jednou jsem tam byl. Je to bídná díra. A pokud jde o republiku, komdorem je vždy zvolen někdo z rodiny Argů. Pokud někdo má námitky, vždy se mu přihodí něco nepříjemného."

"Ale vy jste se odtud vrátil, což nebývá pravidlem. Jde však o něco jiného. Během jednoho roku tam totiž zmizely naše tři obchodní lodě, které jsou jinak pod ochranou obecně uznávané konvence. Kromě toho měly na palubě atomové zbraně a zařízení pro vytváření silových ochranných polí jako všechny, které posíláme do vzdálených oblastí Galaxie."

"Co na to říká Korell?"

V Suttových očích se zablesklo: "Nikdy jsme je nepožádali o vysvětlení. Bylo by to přiznání, že největší trumf Nadace, jímž je pověst o její síle a nepřemožitelnosti, je uměle vykonstruována."

"Hm", řekl zamyšleně Mallow. "Ale co to má společného se mnou?"

"Za okamžik vám to vysvětlím. Nejprve malá úvaha. Ztráta tří lodí v jednom úseku Periferie, a to krátce za sebou, to nemůže být náhoda nebo technické selhání. Jejich atomová síla byla přemožena jinou atomovou silou, takže otázka zní: Má-li Korell atomové zbraně, jak se k nim dostal? Naskýtá se dvojí odpověď: Buď si je vyrobil sám ..."

"Nesmysl!. přerušil ho Mallow.

"Souhlasím", kývl hlavou Sutt. "Druhá alternativa je, že se jedná o zradu nebo dokonce velezradu. Naše tajemství se dostalo do nepovolaných rukou!"

Mallow zpozorněl: "Pokračujte, prosím!"

"Od doby, kdy Čtyři království vstoupila do federace s Nadací, stále ještě v nich existují skupiny tamějších nespokojenců. Jsou to převážně tak zvaní bývalí, kteří nemohou zapomenout na doby, kdy byli u moci. Zdá se, že někteří z nich začínají být až nebezpečně aktivní!"

Mallow zrudl: "Pokud máte něco proti Smyrnu, tak to řekněte přímo, Já jsem totiž tam odtud."

"Já vím. Vaši předkové byli pravděpodobně tamější mocní baroni, jejichž statky byly zabrány, když Sef Sermia tam začal s pozemkovou reformou."

Mallow povstal a jeho oči se zúžily: "Jak jste přišel na takovou pitomost? Můj praděd byl obyčejným nádeníkem za hladovou mzdu, takže nemám důvod litovat starý režim na Smyrnu. Z vaší řeči soudím, že něco proti mně máte. Buď řekněte rovnou co ode mne chcete, nebo mne zatkněte, máte-li důkazy!"

"Můj drahý mistře kupecký, proč hned tak zhurta? Zřejmě jste nepochopil, co mám na mysli. Byl jste na Korellu a znáte tamější poměry. Chci, abyste tam jel. Pokud jde o možnost zrady, mluvil jsem všeobecně. Kdybych měl na mysli vás, přece bych vám nesvěřoval tak delikátní úkol! Pokud jsem volil nešťastnou formulaci, promiňte mi to!"

Mallow si ulehčeně oddechl: "To je v pořádku, zapomeňte na to. Ale to tam mám jet jako špeh? V tom případě pochybuji, že se vůbec vrátím. Když nic jiného, tak policii tam mají perfektní, jako v každém autoritativním státě."

"Pojedete tam jako obyčejný obchodník, který má oči otevřené a umí se dívat kolem sebe. Mimochodem, jako Smyřana vás bude jistě zajímat, že dvě z těch ztracených lodí pocházely ze Smyrna."

"Kdy mám odjet?"

"Hned jakmile skončíte přípravy. Detaily obdržíte v úřadovně Kosmické admirality."

"To by mohlo být asi tak za týden." ...

"V pořádku."

Kupec povstal a rozloučil se upřímným stiskem ruky. Sutt chvíli čekal hladě si pohmožděnou ruku, a pak se odebral do primátorovy pracovny.

Když vešel, primátor vypnul obrazovku, na níž sledoval diskuzi v sousední místnosti. "Co o něm soudíte", obrátil se na Sutta, který se bez okolků posadil na křeslo.

"Možná, že je mimořádně dobrý herec", řekl Sutt zamyšleně. "V každém případě ho nesmíme spustit z očí. Nějak to už zařídím!"

Večer přišel do Suttova bytu Publius Manlio. Byl to starší útlý muž, zastávající dvě významné funkce. V primátorově kabinetu byl ministrem zahraničí pokud jde o Nadaci. Závislé a spojenecké světy v něm viděly Nejvyššího preláta nadační církve, Vrchního administrátora všech chrámů, Rozdělovače Svatého pokrmu a nositele celé řady jiných, neméně vznešených funkcí.

Seděli u stolu, popíjeli víno a jejich rozhovor se točil kolem Mallowovy osoby.

"Jde-li opravdu o zradu", řekl Sutt, "pak viníci musí být mimořádně schopní lidé."

"Jako třeba Mallow?"

"Jako třeba Mallow. Ale toho si pohlídáme. Milý Manlio, zdá se, že se blíží další ze Seldonových krizí. První nastala padesát let po zřízení Nadace, další třicet let po první, a nyní po pětasedmdesáti letech se blíží třetí."

Manlio si rozpačitě zamnul nos: "A máte nějaký plán jak jí čelit?"

Sutt pokývl souhlasně hlavou. "Ale dříve než učiníme opatření proti atomové hrozbě, musíme si udělat pořádek doma. Tihle kupci ..."

"Aha", přerušil ho Manlio s významným zúžením očí.

"Tihle kupci", pokračoval Sutt, "jsou sice užiteční, ale příliš silní a při tom bez kontroly. Prakticky žádný z nich není příslušníkem Nadace a nábožensky jsou více než vlažní. Dali jsme jim sice vychování a vědomosti, ale zapomněli jsme přitáhnout uzdu. I kdyby se neprovinili zradou, přece jen vytvářejí v naší společnosti nejistý a rušivý prvek, takže hrozí nebezpečí, že vnější provincie, které se na nás dívají jako na svatou planetu, by pod jejich vlivem mohly od nás odpadnout."

2.

Na druhém konci města ve svém útulném bytu, naslouchal Mallow dlouhému výkladu svého společníka.

"Ano, slyšel jsem o vaší kampani pro zastoupení kupců v parlamentu Nadace", řekl opatrně. "Ale, Twere, proč právě já?"

"Vaše jméno má dobrý zvuk jak u kupců, tak i u prostých lidí v Nadaci."

"To je možné, ale proč právě teď?"

"Protože nastala vhodná chvíle. Vládnoucí strana Akce je rozštěpena a když vzneseme požadavek stejných práv pro kupce jako pro příslušníky Nadace, rozštěpí se ještě víc a náš návrh určitě projde!"

Mallow se pohodlně opřel o opěradlo křesla: "Je mi líto, Twere, ale příští týden odjíždím na obchodní cestu. Budete si muset najít někoho jiného."

"Na obchodní cestu? A kam?"

"Je to supertajná záležitost a tak dále, však mi rozumíte. Právě jsem měl jednání s tajemníkem primátora."

"Se Suttem?", zvolal Twer vzrušeně. "To se mi nelíbí. Ten chlap se vás chce nějakým trikem zbavit!"

"Je-li to trik, pak si ho podám až se vrátím. Ale pokud je to v pořádku, pak nám Sutt hraje do rukou. Víte, že se blíží další Seldonova krize?"

Twer na něho nechápavě pohlédl: "Co to má být ta Seldonova krize?"

Mallow vyvalil oči: "Proboha, člověče, snad mi nechcete tvrdit, že nevíte co to je! Cožpak jste nechodil do školy?"

Twer se zarazil a pak řekl váhavě: "Aha, už si vzpomínám. Ale čeho se týká ta krize?"

"Zatím vám nemohu říci nic bližšího než to, že mne do ní zatáhli."

"A co budete dělat? Máte už nějaký plán?"

"Zatím ne."

"Ale přece ..."

"Ale ano. Hardin kdysi řekl: k dosažení úspěchu nestačí jen plánovat. Je třeba improvizovat! A já budu improvizovat."

Zatím co Twer kroutil pochybovačně hlavou, Mallow pokračoval:

"Vy jste přece býval kupcem dříve než jste se dal na politiku. Neměl byste chuť jet se mnou?"

"Kam máte namířeno?"

"To zatím nemohu říci, teprve až budeme na cestě. Ale je to směrem k Whossalionovu seskupení."

"Myslíte, že by s tím Sutt souhlasil?"

"Proč ne? Vás by se stejně rád zbavil tak jako mne."

"Oči staršího muže se zaleskly: "Prima, pojedu s vámi. Bude to moje první cesta do kosmu po třech letech."

"Věděl jsem to", řekl Mallow spokojeně. "Teď půjdu sehnat své chlapce. Víte, kde parkuje Far Star? Zítra ráno se tam ukažte. Zatím sbohem!"

3.

Korell byl republikou alespoň podle jména. Její vládce Asper Argo měl titul Komdora a byl despotou nejhoršího druhu. Po hospodářské stránce byla republika v hlubokém úpadku a o její bývalé slávě a bohatství za doby Galaktického Impéria svědčily jen chátrající monumentální stavby. Vliv Nadace sem nedosáhl. Jednak byla republika Korell velmi vzdálena, jednak Komdor Argo zakázal jakýkoliv styk s kupci Nadace. Také každý misionář Nadace, který vstoupil na území republiky, byl bez soudu popraven.

Letka zastaralých hlídkových člunů přinutila Far Star přistát na kosmodromu v opuštěné krajině. Jeho oprýskané hangáry a zanedbané zařízení byly věrným obrazem poměrů v republice Korell.

Uplynul týden a jakákoliv snaha navázat kontakt s místními činiteli byla stále bezvýsledná. Po celou tu dobu byla Far Star obklopena oddílem strážních lodí, které se sice držely v uctivé vzdálenosti, ale svou službu vykonávaly zřejmě s plnou vážností.

Mallow, vyhlížeje z okna, poznamenal ironicky: "Zdá se, že tady budeme mít dobré obchody. Je tu takové ticho, ba přímo panenské teritorium!"

Twer jen zamručel: "Jsem zvědav, co budeme dělat dál. Z lodi nás nechtějí pustit a posádka už začíná reptat."

"Budeme čekat dál."

"Tak dlouho, až se do nás dají?"

"Celý týden to neudělali. Proč by s tím měli začít právě teď?"

"Možná, že čekají na posily. Nebo nemají atomové zbraně, případně je nechtějí ukazovat."

"Může být", připustil Mallow. "Něco jiného je zákeřně zničit tři obchodní lodě než napadnout řádně ohlášenou loď s akreditovaným vyslancem Nadace na palubě."

Náhle se rozzářila obrazovka lodního komunikačního systému a objevila se ustaraná tvář dozorčího seržanta lodi: "Promiňte, pane, ale musím vám oznámit, že k lodi přiběhl misionář Nadace a někteří členové posádky ho vpustili dovnitř!"

"Co to říkáte?", zařval Mallow.

"Misionář, pane. Byl zraněn a nutně potřeboval ošetření ..."

"Ošetření bude potřebovat víc lidí tady na lodi až s nimi budu hotov! Okamžitě vyhlaste poplach a všichni ať obsadí bojová stanoviště!"

Rozkaz byl vykonán s rychlostí a přesností typickou pro posádky lodí vesmírných kupců. Mezitím Mallow spolu s Twerem vyběhli z velitelské kabiny a pospíchali do společenské místnosti,kam dopravili misionáře. Mallow rozrazil dveře, vběhl dovnitř a rychle stáhl všechny okenní žaluzie. Pečlivě prohlédl všechny kouty místnosti, a teprve pak se připojil ke skupině členů posádky rozpačitě stojících kolem zhrouceného muže.

"Kdo ho vpustil dovnitř bez mého příkazu!", zahřměl na přítomné.

Dozorčí seržant rozpačitě předstoupil: "Promiňte, pane, ale to už se nedá přesně zjistit. Když se před lodí objevil pronásledovaný krajan, nastalo všeobecné vzrušení a ..."

"Ale ti lidé byli pod vaším velením, seržante!"

"Jistě, pane."

"Jste s okamžitou platností degradován!"

Když se za seržantem zavřely dveře, Twer položil ruku Mallowovi na rameno: "Proč jste ho potrestal, Mallowe? Sám přece víte, že Korellané zabijí každého našeho misionáře, jehož se zmocní. Takhle u mužstva disciplinu neudržíte!"

Mallow se otočil a řekl ledově: "Ale ano, udržím. Mimochodem, disciplina v klidných a normálních podmínkách není žádná zásluha. Disciplinu musím mít i tehdy, když čelíme smrti. Jinak nemá žádnou cenu!"

Pak se otočil k misionáři v rudém taláru, jemuž stékala po čele krev z otevřené rány: "Vaše jméno, ctihodnosti?"

Misionář povstal, postoupil o krok a pozvedl paže v žehnajícím gestu: "Můj synu, mé děti! Nechť vás ochraňuje Galaktický duch!"

Twer zatahal Mallowa za rukáv: "Ten muž je nemocen! Uložte ho do postele a dejte mu řádné ošetření!"

Mallow se vztekle otočil a Twera odstrčil: "Vy se do toho nepleťte, Twere, nebo vás dám vyvést!" Pak se znovu obrátil k misionáři: "Žádal jsem, abyste mi řekl své jméno, ctihodnosti!"

Misionář jakoby neslyšel a zajíkavě pokračoval: "Zachraňte mne od těch pohanů, kteří svými zločiny urážejí Galaktického ducha! Jsem Jord Parma z Anakréonu a na Nadaci jsem byl vysvěcen. Vnitřní hlas mi poručil, abych zde kázal svatou víru. Jste-li věrné děti církve, ochráníte mne!"

V té chvíli se ozval z amplionu vzrušený hlas: "Hlásím nepřátelské jednotky v dohledu. Žádám o instrukce!"

Mallow tiše zaklel a přistoupil k mikrofonu: "Pozorně sledujte situaci a hlašte každou změnu. To je zatím vše."

Zavěsil mikrofon a pohlédl z okna. Nebyly to nepřátelské jednotky, ale tisícihlavý dav korellských obyvatel hrozivě postupující směrem k lodi. Mallow zaklel podruhé, tentokráte hlasitě.

"Poručíku Tintere! Zapněte megafon a zjistěte, co chtějí. Zeptejte se také, zda mezi nimi není nějaký oficielní činitel. Ale neopovažte se nějak vyhrožovat nebo něco slibovat, jinak vás na místě zastřelím!"

Poručík Tinter zasalutoval, otočil se a odběhl.

Mallow ucítil jak ho někdo uchopil za rameno. Prudce se otočil a ruku vztekle srazil. Byl to Twer, jehož hlas zněl jako syčení hada:

"Mallowe, musíte ho zachránit! Je to krajan a k tomu kněz! Jinak ztratíme tvář před celou Nadací!"

"Nemusíte tak ječet, Twere, slyším vás dobře!" Mallowův hlas zněl neobyčejně ostře. "Ale sám víte, že tady mám důležitější úkol než zachraňovat potrhlé misionáře! Udělám, co uznám za vhodné a budete-li mi v tom bránit, roztrhnu vás jako hada!"

"Ctihodnosti", otočil se pak k misionáři, "víte, že podle vzájemné dohody nesmí žádný misionář vstoupit na území Korellské republiky?"

Misionář se zachvěl: "Můj synu, musím jít tam, kam mne vede Duch. Když zatemnělé mysli odmítají světlo, což to není důkaz, že je tím více potřebují?"

"To sem nepatří, ctihodnosti. Porušil jste zákony jak Nadace, tak i Korellské republiky a kdybych vás chránil, jednal bych protiprávně."

Dveře se rozletěly a do místnosti vběhl bledý poručík Tinter. "Pane", hlásil rozčileně, "oni chtějí, abychom jim vydali osobu zvanou Jord Parma!"

"A když jim nevyhovíme?"

"Pronášejí různé výhrůžky. Jsou jako šílení. Je sice mezi nimi někdo, kdo tvrdí, že spravuje tento obvod, ale nezdá se, že by ostatní ho nějak brali na vědomí."

"Ať ho berou na vědomí nebo ne, je to představitel správy nebo zákona. Řekněte jim, že když ten úředník, policista nebo kdo to vůbec je, přijde sám k lodi, vydám mu misionáře Parmu!"

V Mallowově ruce se jako kouzlem objevila laserová pistole, jejíž ústí pomalu přejíždělo po přítomných;

"Jestliže mi někdo v tom bude překážet, je mrtev!"

Hledí pistole se zastavilo na Twerovi, který chtěl něco namítnout, ale místo toho se jeho tvář zkřivila do zděšené grimasy.

Mallow pomalu couval, až se zastavil u stěny, kde volnou rukou stiskl jakýsi mechanismus,

"Poručíku Tintere! Splňte rozkaz!"

Poručík odběhl a po chvíli se ozval lodní megafon. Z davu se oddělila postava a se zřejmou nechutí kráčela pomalu k lodi. Pak se zastavila, jako by se chtěla vrátit, ale řev a nadávky rozvášněného davu ji znovu popohnaly dopředu.

"Grune a Upshure! Vyveďte ho ven!"

Misionář zoufale zaječel. Zvedl paže v hrozebném gestu, přičemž široké rukávy jeho řízy sklouzly dolů až na ramena obnažívše hubené žilnaté paže.

V tom okamžiku se v místnosti nepatrně zablesklo.

Misionářovo proklínání se změnilo v úzkostlivý řev, když ho uchopily svalnaté paže a táhly k východu. Twer se odvrátil a zakryl si oči.

Mallow zasunul pistoli do pouzdra. "Rozejděte se na svá stanoviště!", poručil přítomným. "Plná pohotovost po šest hodin. Další instrukce podle potřeby!"

"A vy, Twere", obrátil se ke zhroucenému muži, "vy pojďte se mnou!"

"Twere, zklamal jste mne", řekl Mallow, když byli sami ve velitelské kabině. "Je vidět, že za ty tři roky, co děláte politiku, jste zapomněl na zásady kupeckého cechu. Mne přece znáte a víte, že doma jsem demokrat. Ale na lodi jsem diktátor, jinak to ani být nemůže. A proto, pokud budou přítomni důstojníci nebo mužstvo, budete mne oslovovat "pane"! Tedy žádné Mallowe nebo příteli. A když dám rozkaz, budete skákat jako poslední rekrut, jinak jste v podpalubí v železech dříve než si stačíte utřít nos! Rozuměl jste? To je pro veřejnost. V soukromí zůstává náš vztah jako dříve."

Twer polkl nasucho: "Omlouvám se!"

"V pořádku, podejte mi ruku!"

"Mé jednání bylo motivováno čistě humanitními důvody", řekl Twer stísněně. "Je těžké smířit se s pocitem, že někdo je posílán na smrt. Ten ustrašený vládní činitel, nebo kdo to vůbec je, ho nezachrání. Bude to vražda!"

"Nemyslím, že to dospěje až k tak drastickým koncům, protože podle mého názoru, celý tento incident byl naaranžován. Nevšiml jste si něčeho divného?"

"Ne, čeho?"

"Především toho, že kosmodrom je uprostřed pustiny. Náhle se tu objeví misionář. A půl hodiny na to ohromný dav. Odkud, když nejbližší město je odsud nejméně sto mil? Ale lidé tu byli za půl hodiny! Jediné vysvětlení je, že misionář byl sem přiveden spolu s davem a vypuštěn jako vnadidlo, abych byl donucen porušit konvenci mezi Nadací a Korellem."

Z megafonu se ozval hlas: "Pane, obdrželi jsme oficielní sdělení!"

"Ihned mi je předejte!"

Z otvoru komunikátoru vypadl malý cylindr. Mallow vzal list, který z něho vypadl, přečetl jej a s úsměvem podal Twerovi:

"Půl hodiny po vyhození tak zvaného misionáře je tady zdvořilé pozvání ke Komdorovi - po týdenním čekání. Mám dojem, Twere, že zatěžkávací zkoušku jsme úspěšně přestáli!"

4.

Komdor Asper byl muž z lidu, alespoň podle svého vlastního tvrzení. Zbytek šedých vlasů mu splihle spadal na ramena a jeho košile nutně potřebovala vyprat. Navíc šišlal.

"Jak jste si mohl všimnout, kupče Mallowe, u nás si nepotrpíme na zbytečné parádičky. Ve mně vidíte jenom prvního občana státu a Komdor je jediný titul, který mám. A jako prvnímu občanu státu mi leží na srdci především blaho našich lidí a hlavně mír! Zřejmě proto jsem všeobecně vážen a jak jsem se dozvěděl, mí spoluobčané mi říkají vřele milovaný Asper."

Mallowův pohled mimoděk zaletěl na zahradu, v níž bylo vidět těžce ozbrojené stráže a jejíž oplocení připomínalo pevnostní valy. Nahlas řekl: "Jsem šťasten, že mohu jednat s tak demokraticky založeným mužem. Despotům a králům v okolních světech zřejmě chybí vaše schopnost vládnout osvíceně. Tím více nás ale mrzí, že naše styky, především obchodní, prakticky neexistují."

"A divíte se?"Komdor se ostře podíval na Mallowa. "Já osobně bych s vámi docela rád navázal spojení, ale v žádném případě na základě vašich podmínek. Především jde o to vaše náboženské pojetí obchodu, které vede k postupné politické podřízenosti. Jen si vzpomeňte na případ Askony před dvaceti lety. Tam jste za pomoci flagrantního zásahu do tamějšího náboženského rituálu prodali nějaké to vaše specielní zboží a hned jste si vynutili, aby přijali vaše misionáře. A výsledek? Askona je dnes integrální součástí Nadace a Velmistru už nepatří ani jeho vlastní podvlékačky!"

Mallow se usmál: "Komdore, něco takového mne ani ve snu nenapadlo. Já jsem totiž nezávislý kupecký mistr a jediné náboženství, které vyznávám, jsou peníze. Všechen ten mysticismus a hokus-pokusy misionářů mne nudí. V tom ohledu s vámi plně souhlasím!"

Komdor se zachechtal a žoviálně poplácal Mallowa po zádech:

"To jste řekl dobře a kdyby byla Nadace již dříve poslala muže vašeho kalibru, jistě jsme dospěli k vzájemné dohodě. Ale teď vážně. Chci, abyste mi vyklopil, co máte ve skutečnosti na srdci. Zatím jste se mi snažil namluvit, že žádný postranní úmysl nemáte."

Mallow se usmál: "Můžete mi věřit, že žádný postranní úmysl nemám. A když, pak jen to, že mohu zařídit, abyste se stal jedním z nejbohatších lidí!"

"K čemu by mi bylo bohatství? Mně stačí láska mých lidí!"

"Proč byste nemohl mít obojí?"

Komdor se zamyslel: "Můžete mi vysvětlit, jak toho chcete docílit?"

Mallow mávl rukou: "Na to existuje mnoho způsobů. Například ten, který vám zajistí monopol prodeje, případně i výroby luxusního zboží, třeba jako je tohle", zalovil v kapse a vytáhl plochý řetízkový pásek z lesklého kovu.

"Co je to?"

"Uvidíte. Můžete sem pozvat nějaké děvče? A také dejte přinést nějaké zrcadlo!"

"Dobře, zařídím to."

Vešla dívka. "To je jedna z Komdorčiných společnic", informoval Mallowa Komdor. "Vyhovuje vám?"

"Perfektně."

Mallow ovinul řetízkem dívčin pas, pak poodstoupil.

"To je všechno?"

"Hned uvidíte. Mladá dámo, stiskněte tento malý výstupek na sponě. Nebojte se, nic se vám nestane!"

Dívka uposlechla a pak překvapením vydechla - "Oh!" Horní polovina jejího těla vyzařovala bledou fosforeskující září, vytvářející kolem její hlavy nádhernou duhovou korunu.

Dívka přistoupila k zrcadlu a její oči se rozšířily.

"Vezměte si ještě toto", řekl Mallow a zavěsil dívce na krk jakýsi náhrdelník z matných kaménků, které v září obklopující dívčinu postavu se kmitaly tisícerými záblesky.

"Co tomu říkáte", zeptal se Mallow dívky stojící před zrcadlem, ale ta fascinovaně zírala na svůj obraz a jeho otázku zřejmě vůbec nevnímala.

Komdor váhavě pokynul, dívka stiskla sponu a zářící nádhera zmizela. Mallow vzal pas a náhrdelník a poděkoval dívce, která s hlubokou úklonou odběhla.

"Je to vaše, Komdore, jako malý dárek od Nadace", řekl Mallow podávaje mu oba předměty.

"Hm", zabručel Komdor, "co je v tom za trik?"

"Nevím", pokrčil rameny Mallow, "to vědí naši techničtí experti, já jenom prodávám. Ale všiml jste si, že to funguje bez jakýchkoliv kněžských hokus-pokusů a náboženského humbuku?"

"Dobře", řekl váhavě Komdor, "ale není to nic než drobnůstka sloužící ženské marnivosti. Není mi jasné, jak bych na tom mohl zbohatnout."

"Vy u vás nemáte bály, banket, recepce a podobné slavnostní příležitosti?"

"Jistě. Někdy se mi zdá, že je jich až příliš mnoho."

"Dovedete si představit, kolik by každé žena ze společnosti zaplatila za šperk tohoto druhu? Deset tisíc kreditů nejméně!"

"Ha!" Komdor projevil své pochopení mocným plácnutím do stehna.

Mallow kul železo dokud bylo žhavé: "Prodám vám toho libovolné množství po tisíci kreditech za kus. Peníze nechci, zaplatíte mi železem. Jak víte, u nás na Terminu nemáme těžké kovy ... Navíc je tady možnost dalšího zisku za prodej náhradních dílů. Tyto šperky budou fungovat půl roku, a pak bude nutno je reaktivovat. Celkem vzato, vyděláte desetkrát víc než jste za to zaplatil. Pochopitelně, prodávat nebudete pod vlastním jménem, to by se nehodilo. Ale jistě nebude problém zřídit fingovaný podnik, který by celou akci obstaral. Ale jak jste řekl, tohle jsou jen hračičky. Mám tady také spoustu praktických věcí, jako například kapesní skládací grill, který během minuty učiní i z toho nejtvrdšího masa křehounkou pochoutku. Nebo kompletní prádelnu velikosti většího kufru, dále mycí linku na nádobí, čističe podlah a celou řadu předmětů domácí potřeby, vše v miniaturním provedení, ale s maximální účinností. Přitom to funguje bez spotřeby jakéhokoliv druhu energie. Jen si představte, jak stoupne vaše popularita až umožníte širokým vrstvám obyvatel přístup k těmto malým technickým zázrakům!"

Mallow po tak dlouhé řeči vydechl, a pak pokračoval:"Z prodeje učiníte státní monopol s devítiseti procentním ziskem. A to vše, jak jsem již řekl, funguje bez kněžských požehnáních, takže spokojenost bude na všech stranách!"

"Vy přece nejste žádný lidumil, ale obchodník. Co z toho konkrétně budete mít vy?"

"To, co mi patří podle zákona Nadace. Polovinu zisku z tohoto obchodu. Takže neváhejte a kupte ode mne, co vám nabízím. Oba na tom budeme dobře, dokonce velmi dobře!"

"Takže vám budu platit železem. To je vše?"

"Nikoli. Také kromě železa můžete platit uhlím, bauxitem, popřípadě tvrdým dřevem, tabákem a pepřem. To vše potřebujeme, protože nic takového u nás nemáme."

"To zní slušně."

"A abych nezapomněl, mohu vám nabídnout také modernizaci vašich továren."

"V čem konkrétně?"

"Vezměte například vaše ocelárny. Mohu vám zaručit, že po instalaci našich inovací, které nezaberou skoro žádné místo, vaše výrobní náklady klesnou na malé procento původních. Pak můžete lehce snížit cenu výrobků až o polovinu a stále docílíte tak vysokého zisku, že se vám o tom ani nesnilo, a to i když se o jeho polovinu rozdělíte s přímým výrobcem. Pokud nevěříte, mohu vám názorně předvést, jak si to představuji. Pokud máte nablízku nějakou ocelárnu, mohli bychom tam zajet. Celá věc zabere jen chvilku času."

"To se dá zařídit, kupče Mallowe, ale až zítra." Bylo vidět, že komdor jen stěží potlačuje svůj zájem. "Dnes vás zvu na večeři."

"Ale má posádka ...", namítl Mallow.

Komdor ho přerušil mávnutím ruky: "Ať přijdou také. Zvu je všechny. Ale", pozvedl výhružně prst: "žádné náboženské hovory!"

"Komdore", řekl Mallow suše, "mohu vás ujistit, že v tomto směru nepadne jediné slovo. Mimochodem", Mallow se k němu důvěrně naklonil, "náboženství mi zmenšuje zisky!"

"Tak jsme dohodnuti", řekl komdor vesele. "Teď vás má stráž doprovodí zpět na loď.

6.

Komdora byla podstatně mladší než její manžel. Její tvář byla nezdravě bledá a bohaté černé vlasy měla sčesány dozadu.

"Zřejmě to bude nevychovaná a žravá verbež", její hlas zněl ostře a pohrdavě. "Znám tyhle barbary. Víno budou chlastat po soudkách a maso trhat rukama. A až si spočítáte, nač vas ta hostina přijde, nebudete týden spát!"

"Nemyslím," řekl komdor s úsměvem. "I když to bude velmi bohatá a rozmařilá hostina!"

"Nějak vám na těch barbarech záleží. Asi se s nimi chcete domlouvat o nějakých piklech proti mému otci. To je zřejmě důvod, proč se nesmím účastnit té vaší hostiny! Já nešťastná! Jako oběť vysoké politiky musila jsem vstoupit do manželství s vámi, ačkoliv jsem si mohla vybrat mezi nejvyšší šlechtou mé rodné planety!"

"Něco vám řeknu, milá dámo. Vím, že se chcete za každou cenu vrátit na svou planetu. Ale pamatujte si, že v tom případě si zde ponechám jako suvenýr váš jazyk, popřípadě vaše uši a nos!"

"Toho byste se ani ve snu nedvážil, vy směšný ratlíku! Můj otec by za to vás a tuhle mrňavou planetu proměnil v meteorický prach! Možná, že to učiní stejně, až se dozví, že se paktujete s barbary!"

"Hm", zarazil se komdor, "vždyť nemusí být hned tak zle. Nakonec si sama můžete promluvit s tím zajímavým mladým mužem. Jenom mne, prosím, zbytečně nedrážděte a raději si vezměte tohle."

Komdora si váhavě ovinula řetěz kolem pasu a na šíji zavěsila náhrdelník. Komdor stiskl sponu. Komdora překvapením zatajila dech a vztáhla ruce k zrcadlu.

"Dnes večer si to můžete vzít a dostanete toho ještě víc, jen už prosím vás konečně zmlkněte!" Komdor si s potěšením zamnul ruce.

Komdora skutečně zmlkla.

7.

Jaim Twer se tázavě podíval na Mallowa. "Zřejmě máte starosti. Něco se včera muselo stát. Nemám na mysli tu hostinu."

"Naopak, vše jde až překvapivě hladce. Zdá se mi, jako by se dveře přede mnou samy otvíraly. Nečekal jsem, že se tak lehce dostanu do ocelárny."

"Obáváte se nějakého úskoku?"

"Nebuďte tak melodramatický. To, že mne tam beze všeho pustili znamená, že nic podezřelého neuvidím."

"Domníval jste se, že tam objevíte stopy po jaderné energii? To byla zbytečná námaha, Naše měření a zkoušky dokazují, že na planetě nic takového není."

"Máte pravdu, ale jen v tom případě, že její využívání je v začátcích nebo výhradně pro válečné účely. Ocelárny a doky pro stavbu kosmických lodí jsou jediné objekty, kde by se mohla vyskytovat. Ostatně zítra budu vědět víc."

8.

Rozsáhlá ocelárna, v níž byla toho dne zastavena práce, jevila všechny známky zastaralého a rozpadajícího se závodu. Komdorův průvod procházel prázdnými halami, v nichž dutě zněla ozvěna jejich kroků.

Mallow zvedl ocelovou desku, položil ji na stůl a z malého příručního kufříku vytáhl jakýsi přístroj. Vzal jej za rukojeť a přiložil na desku.

"Je to nebezpečné", řekl, obraceje se k přihlížejícím, "ale také obyčejná cirkulárka na dřevo je nebezpečná. V obou případech je třeba dávat pozor na prsty." Ústím přístroje lehce přejel desku, která se rozpadla na dva kusy.

"Tímto přístrojem lze rovněž obrušovat, hladit nebo řezat silnou desku podélně na tenké plátky, dokonce na tenké folie. Nebo samozřejmě vrtat. Stačí jen příslušně upravit program."

Sledován užaslýma očima, předvedl každou z těchto operací. Pak dal přinést dva kusy ocelové trubky, jejichž konce uhladil. Na to přiložil oba kusy k sobě. Spojily se v jedinou trubku, aniž by bylo možno zjistit místo sváru.

"Není to dokonalé", řekl omluvně, "odborník by to jistě provedl lépe, ale pro názornost to doufám postačí."

Příslušníci komdorovy osobní stráže jakoby zapomněli na své povinnosti a zvědavě se vmísili do hloučku hodnostářů obklopujících Mallowa. Ten si nenápadně prohlédl jejich výzbroj a náhle strnul. Zbraně zavěšené na jejich opascích byly atomové. To však nebylo vše. Na jejich pažbách byl zlatý plíšek s vyraženým emblémem slunce a kosmické lodi.

Tentýž znak byl i na každém svazku Encyklopedie, na níž Nadace pracovala, ale za více než stopadesát let zdaleka ještě nedokončila. Byl to symbol Galaktického Impéria, který zdobil jeho prapory po více než deset tisíc let!

Mallow nedal na sobě nic znát, ale jen mozek se snažil horečně zpracovat získanou informaci. Zbraně zářily novotou, takže nemohly být pozůstatkem z doby, kdy Impérium v těchto oblastech ještě vládlo. Přesto však svědčily o tom, že i po stopadesáti letech dekadence ještě existuje, přinejmenším v centrálních oblastech a svůj vliv se snaží znovu uplatňovat ve svých bývalých periferních provinciích!

9.

Když Far Star byla již dva dny na zpáteční cestě, Mallow si k sobě zavolal poručíka Drawta a předal mu zapečetěnou obálku, mikrofilm a stříbřitý sferoid.

"Za hodinu se stanete zastupujícím velitelem lodi", řekl Mallow překvapenému poručíku, "a to do té doby než se vrátím, jinak podržíte tuto funkci natrvalo. V obálce jsou přesné koordinační prvky planety u níž budete po dva měsíce čekat na můj návrat. Nevrátím-li se do té doby, poletíte přímo na Nadaci, kde předáte mikrofilm a sferoid obsahující mou zprávu o výsledku naší výpravy na Korell."

Padesát minut poté se od trupu kosmické lodi oddělil výzkumný člun s jedinou osobou na palubě.

10.

Onum Barr byl příliš starý, než aby se bál o svůj život. Žil sám v opuštěném starém domku spolu s knihami, které se mu podařilo během posledních nepokojů zachránit z ruin. Proto ho vstup neznámého muže nikterak nepoděsil.

"Vaše dveře byly otevřené", řekl návštěvník omluvně. Podle přízvuku to byl zřejmě cizinec. Barrovy oči se stočily k návštěvní-

kově opasku, na němž byla zavěšena zvláštní ocelově šedá zbraň. V přítmí místnosti bylo vidět luminiscenci obranného silového štítu obklopujícího jeho postavu.

"Není důvodu, proč bych měl zavírat dveře", řekl unaveně Barr. "Chcete něco ode mne?"

"Ano. Váš dům je tady široko daleko jediný."

"Je to tady dost opuštěné", přisvědčil Barr. "Ale směrem na východ je město. Chcete-li, ukáži vám cestu."

"Později. Mohu si sednout?"

"Jistě, pokud vás židle unese. Je totiž stará. Památka na lepší doby, víte."

Cizinec se posadil. "Jmenuji se Robert Mallow a přicházím ze vzdálené provincie."

Barr se s úsměvem uklonil: "Váš přízvuk to dosvědčuje. Já jsem Onum Barr ze Siweny. Kdysi jsem býval patriciem a hodnostářem Galaktického Imperia, ale teď jsem jenom chudák. Pokud váš žaludek snese černý chléb a sušené zrní, můžete se mnou pojíst."

Mallow záporně potřásl hlavou: "Děkuji, už jsem jedl a pak, nemohu se zdržovat. Potřebuji informace jak se dostat do hlavního města. Nevěděl jsem, že jsem přistál na Siweně. Zřejmě mapy této části Periferie nejsou dost přesné."

"Jste skutečně na Siweně. Ale už dávno zde není centrum normanického sektoru Galaktického Imperia jak tomu bylo dříve. To se nyní nachází na Orse II, asi dvacet parseků odtud. Prožili jsme na Siweně zlé časy. Poslední klidné období jsme měli za vlády císaře Stanela II. a od té doby již padesát let žijeme ve stálé nejistotě. Revoluce stíhá revoluci, všude jsou ruiny a nikdo si není jist životem."

"Takže pro kupce jako jsem já tady asi mnoho štěstí nepokvete. Zřejmě celý bývalý normanický sektor poslední dobou značně zchudl."

"To určitě, i když nějaký čas potrvá, než se ekonomika zhroutí úplně. Ale řekněte mi, jak jste se sem vůbec dostal?"

"Objevil jsem staré mapy této části Periferie a vydal jsem se navázat obchodní spojení. Ale zřejmě nemám štěstí. Ve zchudlé provincii toho mnoho nevydělám. Ale řekněte mi, jak je na tom konkrétně Siwena?"

"Jakž takž", řekl opatrně Barr, a pak se naklonil k Mallowovi: "Jste opravdu kupec? Mně připadáte spíše jako bojovník!"

Mallow potřásl zasmušile hlavou: "Víte, v dnešní době, kdy všude vládne anarchie, i kupec musí se umět bránit. A hlavně tehdy, když mi to něco vynese!"

"V tom případě byste se měl možná přidat k Wiscardovým povstalcům na Rudých hvězdách, i když jsem na rozpacích, zda se jedná o povstalce nebo obyčejné piráty. Nebo byste mohl vstoupit do služeb našeho milostivého místokrále zastupujícího Galaktické Imperium, i když jeho milostivost se projevuje výhradně vražděním a loupením, nehledě k tomu, že má pravděpodobně na svědomí vraždu mladičkého císaře."

"Jste neopatrný, patricie Barre. Co kdybych byl špionem vašeho milostivého vícekrále?"

"A i kdyby? Co byste si na mně mohl vzít víc než můj život, a ten za posledních pět let ani životem není. Ale vy žádným špionem nejste, tak proto poslouchejte!"

"Když byla Siwena sídlem provinční vlády, byl jsem patriciem Imperia a členem místního senátu. Ale císařové, kteří nastoupili po Stanelu II., byli vesměs slabí, což znamená, že jejich místokrálové byli naopak mocní. Náš poslední místokrál, již zmíněný Wiscard, usiloval o císařský trůn, ale neuspěl. Císař naopak vypravil proti němu admirála, a když jsme se o tom dozvěděli, povstali jsme proti Wiscardovi, abychom dokázali loyalitu vůči císaři. Já byl jedním z vůdců povstání, které vyhnalo Wiscarda ze Siweny. Doufali jsme, že admirál po svém příchodu ocení naši věrnost císaři, ale zklamali jsme se. Naše povstání ho totiž připravilo o dobyvatelskou slávu a jeho vojáky o zisk a radost z plenění. Pod záminkou, že jsme povstali proti svému místokráli, prohlásil nás za zrádce Galaktického Imperia. Naše města bombardoval a miliony lidí zahubil. Celý měsíc trvalo nesmyslné vraždění, za něhož zahynulo pět mých synů a jen šestý unikl. Pod smyšleným jménem se dal naverbovat do admirálova loďstva a v současné době je členem posádky velitelské lodi. Jakmile se mu naskytne příležitost, admirála zabije."

"To všechno vyprávíte mně, naprostému cizinci?"

Barr se usmál: "Příteli, nepodceňujte mne. Být naším milostivým místokrálem, poslal bych okamžitě všechny válečné lodě na tu stranu, odkud jste přišel, protože odtud hrozí smrtelné nebezpečí,

možná větší, než od mého syna. A vyjste předvojem tohoto nebezpečí, o němž on zatím nemá ani potuchy."

"Nerozumím vám!"

Barr se usmál ještě více: "Jen co jste vešel, poznal jsem, kdo jste. Máte osobní automatický ochranný štít, což v Galaktickém Impériu je dosud zcela neznámou věcí. To zaprvé. Za druhé, přišel jste z té strany Galaxie, kde podle všeho by měl vládnout chaos, anarchie a barbarství. Jak se to ale srovnává s tak vyspělou technikou, kterou máte? Za třetí, kolují pověsti, že v té části Galaxie existují jacísi tajemní kouzelníci, vládnoucí nebývalými schopnostmi, kteří pozvolna rozšiřují svou moc a vliv. Je proto jen logické, že jejich sféra zájmu se rozšířila až sem k nám, takže vy musíte být jedním z těch tak zvaných kouzelníků a tvoříte jejich předvoj, nebo zatím působíte jen jako průzkumník. Já osobně vám přeji úspěch již také proto, že asi potřebujeme novou krev do žil a čerstvý vítr mezi námi. O těch kouzelnících se také říká, že dovedou létat vzduchem bez jakýchkoliv přístrojů. Co tomu říkáte?"

Mallow se zašklebil: "To je pusté přehánění!"

Onum Barr mu odpověděl lišáckým úsměvem: "Děkuji, ta odpověď mi úplně postačí. Teď vím definitivně na čem jsem!"

"Řekněte mi něco o svém místokráli", Mallow rychle převedl řeč na jinou kolej.

"Podle toho, co mi sdělil syn, povídá se, že by neodmítl císařskou korunu, ale na druhé straně je opatrný. Prozatím se spokojuje tím, že využívá poklesu císařské prestiže k posílnění své pozice v této části Periferie. Zřejmě má v úmyslu pozvolna vytvářet své vlastní Impérium a určité kroky v tom ohledu určitě již podnikl. Proslýchá se, že dal svou dceru za manželku nějakému obskurnímu vládci na - jak se to jen jmenuje - aha, na planetě Korell."

Mallow jen zamrkal. Vše počínalo do sebe zapadat. Nahlas však řekl: "Kdyby každý měl věřit tomu, co se povídá!"

"Asi jsem už příliš stár a mluvím hlouposti", sklonil stařec hlavu, ale svá bystrá očka z Mallowa nespustil.

"Zajímalo by mne, zda má Siwena atomovou energii." Mallow se snažil, aby jeho hlas zněl pokud možno nezúčastněně. "Vím, že předpoklady pro to jsou. Jde mi jen o to, zda generátory fungují, nebo byly zničeny během invaze císařských sil."

"Všechny fungují bezvadně, protože zásobují také admirálovo loďstvo. Dokonce si myslím, že naše generátory jsou největší a nejmodernější na této straně od Trantoru."

"Rád bych je viděl."

"To je nemožné. Ty velké jsou přímo pod vojenským dohledem a menší, které zásobují města, jsou kontrolovány zvláštní kastou techniků, jejichž funkce je dědičná. Kromě nich nikdo nemůže vstoupit do generátorové stanice."

"To je zlé!", zachmuřil se Mallow.

"Přesto se vyskytly případy podplácení. V době, kdy během padesáti let jsme měli devět císařů, z nichž sedm bylo zavražděno, kdy každý kapitán kosmické lodi intrikuje s cílem stát se vícekrálem a každý vícekrál císařem, není divu, že i atomoví technici jsou přístupní podplácení. To ovšem vyžaduje velké peníze a ty vy asi nemáte."

"To opravdu nemám, ale pro podplácení může být také použito také něčeho jiného kromě peněz, nemyslíte? A nyní bych vám byl povděčen, kdybyste mi řekl, kde je nejbližší město s atomovou elektrárnou!" Povstal, ale Barr ho energickým gestem zadržel: "Ve městě, kde obyvatelé jsou více méně stále považováni za rebely, zadrží vás každý voják nebo strážník, jakmile si všimne vašich šatů a přízvuku!"

Povstal a ze zásuvky stolu v rohu místnosti vzal malou knížku a podal ji Mallowovi: "Můj pas. Je sice padělaný, ale zachránil mi život. Fotografie se vám sice nepodobá, ale když pasem jen tak sebevědomě zamáváte, možná, že vám to projde. V každém případě v takové situaci to stojí za pokus. A teď jak se dostanete do města. Nejprve půjdete ..."

Pět minut poté Mallow byl již na cestě. Barr stál na zápraží a dlouho se za ním díval. Pak si všiml na zemi ležícího vaku s potravinami, koncentráty a léky. Zavolal na vzdalujícího se Mallowa, ale ten jen mávl rukou.

Potraviny měly nezvyklou příchuť, byly však výživné a Barrovi vydržely dlouho.

11.

Technik byl malý obtloustlý mužík s prsty plnými prstenů a vůbec vyhlížel jako jediný občan Siweny mající možnost dosyta se najíst. Jeho rty se pohrdavě zkřivily:

"Mám málo času, a tak rychle k věci." Jeho oči bloudily podezřívavě po Mallowově oděvu.

"Nejsem odsud", rychle řekl Mallow, "ale to nevadí. Hlavní věc, že jste dostal dárek, který jsem vám včera poslal. Takových věciček mám celou spoustu."

"Zajímavé a vtipné", poznamenal technik, "ale pokud máte v úmyslu mne podplatit, tak na to rychle zapomeňte. Všem takovým jako jste vy, jde stále o totéž, a sice nějak se dostat do našeho klanu. Mimochodem, nejste první, kdo se o to u mne pokusil. Vy Siweňané si myslíte, že uniknete svému trestu za rebelanství tím, že se stanete techniky se všemi privilegiemi, která poskytuje náš stav. A teď zmizte než vás udám! Nebo vás zabiji vlastníma rukama!"

Mallow pohlédl na technikovy měkké a baculaté ruce a téměř se nezdržel úsměvu: "Vaše ctihodnosti", řekl rychle, "ve svém úsudku o mně jste se třikrát mýlil. Především, nejsem žádným vícekrálovým agentem pověřeným zkoumat vaši loyalitu. Za druhé, můj dar je takového druhu, že ani sám císař něco podobného nemá. A za třetí, nemám vůbec v úmyslu vloudit se do vašeho cechu."

"Žvaníte!", procedil technik mezi zuby. "Dar, který nemá ani sám císař? Takový nesmysl. Opakuji - zmizte!"

"Vaše ctihodnosti", řekl mírně Mallow, "tři dny jsem na vás čekal, abych vám předvedl něco, co si vyžádá jen několik okamžiků vašeho času. Vezměte svou laserovou pistoli a střelte mne!"

"Cože?"

"Říkám, abyste na mne vystřelil. Zabijete-li mne, lehce se vymluvíte tím, že jsem vás obtěžoval a chtěl podplatit. Tím si současně vysloužíte pochvalu svých nadřízených. Ale vy mne nezabijete. Mám totiž osobní ochranné pole, které jsem ochoten vám přenechat výměnou za malou informaci."

"Teprve nyní si technik všiml slabého ozáření obklopujícího cizincovu postavu. Rychle vytáhl zbraň a stiskl spoušť. Molekuly vzduchu se v atomovém záření změnily na žhavé ionty, jejichž úzký paprsek zasáhl Mallowovu hruď - a zmizel.

Technik překvapením upustil zbraň, která při dopadu na zem kovově zazvonila.

"Tak co říkáte? Má císař něco takového?", zeptal se s úsměvem Mallow. "Zato vy to můžete mít!"

"Vy - vy jste také technik?", zakoktal mužík.

"Ne."

"A kde jste to tedy vzal?"

"Na tom nezáleží. Chcete to?" Na stůl dopadl tenký kovový pás s četnými zvláštními výstupky. "Tady to máte!"

Technik jej popadl a nervózně přejížděl prsty. "Kde je zdroj energie a jak se to zapíná?"

Mallowův prst ukázal na nejvyšší výstupek uprostřed pasu. Technikův obličej zrudl: "Pane, jsem vrchní technik. Studoval jsem na trantorské universitě u slavného profesora Alera. Mám dvacet let praxe. Máte-li tu drzost tvrdit, že tato krabička velikosti lískového oříšku je atomový generátor, pak vás okamžitě dám zjistit!"

Mallow pokrčil rameny: "Tak si to vysvětlete sám, jste-li toho schopen!"

Po chvilce váhání si technik připjal pás. Pak nastavil laserovou pistoli na nejmenší výkon, z opatrnosti si zamířil na nohu a stiskl spoušť. Laserový paprsek se neškodně odrazil od jeho nohy. Pak se technik obrátil k Mallowovi: "Co kdybych teď na vás vystřelil, zabil vás a ochranný štít si nechal?"

"Zkuste to", usmál se Mallow. "Myslíte, že jsem se proti této možnosti nepojistil? To co máte nyní na sobě není jediný exemplář!" Současně se kolem jeho postavy vytvořila jemná aureola ochranného pole.

Technik se hysterický zasmál: "A co je tedy ta malá informace o kterou mne žádáte?"

"Podívat se na váš atomový generátor. Slibuji, že se ničeho nedotknu, stačí mi jen projít kolem."

"Chcete na mne nemožnost. To se trestá vyhozením do kosmického prostoru!"

"Jak chcete. Ale po skončení prohlídky bych vám dal ještě něco lepšího."

"Co by to mohlo být?", zeptal se nedůvěřivě technik.

"Pistole, která tento štít prorazí!"

12.

Mallow se svým průvodcem strávili necelou čtvrthodinu v ozonem prosycené atmosféře generátorovny. Mallow po celou tu dobu mlčel, ale jeho oči si všímaly každého detailu.

Když skončili prohlídku a procházeli se městem, Mallow se otázal: "Co když se poškodí?"

"Nesmysl. Tyto generátory budou pracovat věčně."

"Ale dejme tomu, že se nějakým způsobem poškodí. Dovedete je opravit?"

Technik se zastavil a zlostně vybuchl: "Pane, co jste chtěl, jsem splnil, ale na takové otázky neodpovídám!"

"To jsem chtěl vědět!" Mallow se ironicky uklonil, otočil se a kvapným krokem odešel.

Dva dny poté byl na palubě své lodi Far Star, čekající na smluveném místě.

Za další dva dny technikův štít přestal fungovat a veškeré pokusy o jeho opravu byly bezvýsledné. Stejně neplodné byly i technikovy nadávky.

13.

Mallow byl opět doma a rozkošnicky rozvalen v lenošce, usmíval se na svého návštěvníka, kterým byl Ankor Jael, bývalý ministr výchovy a současně tajemník primátora, kteroužto funkci nyní zastával Jerome Sutt.

"Musíte nějak zařídit, abych dostal křeslo v senátě", řekl Mallow zapaluje si cigaretu.

"Vy jste se asi zbláznil", zněla nepovzbudivá odpověď. "Především jste Smyřan - já vím, já vím -", odmítavým gestem zarazil Mallowovy námitky, "právně to nemůže být překážka, ale znáte to. A pak je tady Sutt, který byraději ztratil oko než aby vás viděl v senátě. Ale vždyť vy tam máte přece svého muže, toho Jaim Twera, tak proč se obracíte na mne?"

"Už dva roky mi to slibuje , ale zřejmě má na to příliš krátké prsty. Ne, já potřebuji tvrdého chlapa jako jste vy!"

U vchodu zazněl signál. "Kdo je to?", zeptal se nervózně Jael.

"Zřejmě to bude Sutt, nějak si pospíšil. Víte co? Jděte do vedlejšího pokoje a zapněte si mikrofon. Shai, abyste slyšel o čem se bude mluvit."

Primátorův sekretář vstoupil a jeho první slova byla: "Mallowe, ta vaše zpráva je neúplná,. zejména pokud jde o to, co jste dělal na Korell."

"Je zajímavé, že na to přicházíte až teď. Zprávu jsem vám předal přece už před několika měsíci!"

"K tomuto závěru nás vede vaše činnost v poslední době. Budujete továrny, a to až nápadně rychle, pak je zde ten váš palác, jehož udržování vás musí stát víc než činí můj roční plat. Kromě toho stoupáte nějak příliš prudce po společenském žebříčku, a to jistě není k vůli vašim krásným očím, ale v důsledku peněz, které rozhazujete na všechny strany!"

Mallow se usmál: "Nejprve si v klidu sedněte a pak mi řekněte, co to dokazuje kromě toho, že máte mimořádně schopné špehy!"

"To dokazuje, že máte najednou spoustu peněz, zatím co před vaší cestou na Korell jste neměl prakticky nic. A to je podezřelé. Odkud máte ty peníze?"

Mallow se pohodlně rozvalil v křesle: "Můj drahý Sutte, vy si vážně myslíte, že vám to řeknu?"

"To vím že ne!"

"Tak vidíte, a právě proto vám to řeknu. Mé bohatství pramení přímo z trezorů korelliského komdora!"

Sutt překvapeně zamrkal.

"Ale pokud si myslíte, že jde o nějakou lehotu, pak vás musím zklamat. Všechno je naprosto legální. Přivezl jsem loď plnou železa a chromu výměnou za zboží, které jsem tam prodal. Padesát procent zisku mi patří podle zákona a koncem roku odvedu jako řádný občan příslušnou daň z příjmu. Co tedy chcete víc?"

"Ve vaší zprávě není o obchodu ani zmínka!"

"To máte pravdu, ale také tam není zmínka o tom, co jsem měl denně k snídani." Mallowův hlas ztratil svůj původní lehký konverzační tón. "Byl jsem tam poslán - a to opakuji vaše vlastní slova - abych měl oči otevřené. Ty jsem měl. Bohužel, nic jsem nezjistil o osudu těch tří pohřešovaných lodí. Navíc, zda má nebo nemá Korell atomovou energii nelze posoudit podle těch několika zářičů, kterými je vybavena komdorova osobní stráž. Ty mohly být pozůstatkem ještě

z doby, kdy Periferie byla součástí Galaktického Imperia, ale také jenom atrapy. Jinak nebyly zjištěny žádné příznaky praktického využívání atomové energie - viz má zpráva -. Svůj úkol jsem splnil a jako obchodní agent mohu podle zákonů Nadace obchodovat a otvírat nové trhy. Tak co mi tedy chcete, k čertu, vyčítat?"

Sutt uhnul očima a když promluvil, jeho hlas zněl váhavě:

"Je obecným zvykem, že vesmírní kupci při prodeji svého zboží současně propagují náboženství!"

"Já se držím zákonů a ty nic takového nepředpisují!"

"Tak teď dobře poslouchejte!" Suttovy oči metaly blesky. "Je vidět, že přes veškeré své vzdělání a naturalizaci jste zůstal pouhým primitivním Smyřanem. Jsou totiž věci, které jsou daleko nad penězi nebo obchodem. Velký Hari Seldon vytvořil předpoklady pro dosažení cílů, pro které byla Nadace zřízena. Tím hlavním cílem je vytvořit nové Galaktické Imperium, když se ukázalo nemožné zachovat původní. A právě šíření náboženství je mimořádně důležitý diplomatický nástroj k dosažení tohoto cíle. Pomocí vhodných forem náboženství jsme zlomili moc čtyř barbarských království a navíc vytvořili pevné opěrné body ve značné části Periferie. Takže obchodování a získávání trhů není samoúčelné, ale je pouhým prostředkem k šíření náboženství a tím i politického vlivu Nadace."

"Tak se mi zdá, Sutte, že jste zaspal dobu", řekl klidným hlasem Mallow. "To, co se podařilo ve Čtyřech královstvích a tu a tam nějakým trikem jinde, jako na příklad na Askoně, dnes již nelze opakovat. Náboženství jako nástroj šíření naší hegemonie už dohrálo svou úlohu.

Když jsme totiž převzali moc ve Čtyřech královstvích, mnoho bývalých mocipánů emigrovalo a po celé periferii roznesli zprávu, že Hardin svrhl vládu pomocí kněží, kteří zavedli kult Nadace. Tutéž zprávu rozšířili emigranti z Askony a celé řady dalších planet, které jsme tím způsobem získali. V důsledku toho je celá zbylá Periferie o našich metodách dokonale informována, takže odmítá jakýkoliv styk s námi a naše misionáře bez milosti vraždí - viz případ Korell.

Také jste mi neřekl, jakým způsobem bych měl propagovat náboženství, když při první zmínce o něm, by mi bez váhání podřízli hrdlo, pokud by mi vůbec dovolili přistát. Myslím, že poctivé obchodní styky a z toho plynoucí vzájemné výhody a opět z toho vzniklá závislost na našem technickém a kulturním potenciálu je daleko lepším poutem

než vratká hegemonie spočívající na cizí duchovní nadvládě, která se jednoho dne nutně musí zhroutit."

"To jste sice řekl hezky, ale jsem zvědav, zda budete stejně výřečný, až budete stát před soudem pro vraždu!"

"Jakou vraždu?"

"Anakreonského kněze vykonávajícího na Korell úkol z pověření Nadace!"

"Důkazy!"

"Ty uvidíte před soudem." Sutt se otočil a beze slova vyšel z místnosti.

Dveře sousedního pokoje se otevřely a do místnosti vkročil Ankor Jael.

"Slyšel jste dobře?", zeptal se ho Mallow.

"Ještě nikdy jsem neviděl Sutta tak rozčileného", řekl bývalý politik.

"Jaký jste si udělal závěr?"

"Že expanze pomocí náboženství zůstává stále fixní ideou naší zahraniční politiky. Jak víte, vykopli mne z vlády, protože jsem se proti ní již tehdy stavěl. Ale co je pravdy na tom, že jste dovolil, aby zlynčovali kněze?"

"Celkem vzato, bylo to tak."

"To je zlé. Mají nějaký důkaz?"

"Jaim Twer to viděl. Od počátku jsem tušil, že je nastrčeným špionem. Celý ten případ byl jakousi pastí nastraženou na mne korellským komdorem. Kněze jsem nemohl zachránit, protože tam byl ilegálně. Kdybych se o to pokusil, porušil bych naši smlouvu s Korell. Požene-li mne Sutt proto k soudu, sklidí jen posměch!"

Jael potřásl hlavou: "Mallowe, vy jste naprosto nepochopil, co tím Sutt sleduje. On ví, že po právní stránce nemůžete být odsouzen, ale jde mu o to, aby v očích veřejnosti dosáhl vašeho morálního odsouzení. Tím by byl konec s vaší popularitou, nemluvě o křesle v senátě. Jak to vidím, kamaráde, jste v pěkné kaši! Samozřejmě, že za vámi stojím, ale jak vám mohu v této situaci prospět?"

14.

Byl čtvrtý den procesu proti Hobertu Mallowovi, mistru kupeckému a zasedací síň senátu, včetně galerií byla naplněna k prasknutí. Ankor Jael se jen stěží mohl prodrat dovnitř.

Mallow si ulehčeně oddychl: "U Seldona, stihl jste to opravdu na poslední chvíli. Máte to?"

"Tady", řekl Jael, "je všechno, co budete potřebovat."

"Díky. A jak to vyhlíží venku?"

"Dost špatně. Řekl bych, že lidé by vás nejraději zlynčovali. Publis Manlio ve své funkci velekněze štve kněžskou hierarchii také na ostatních planetách a ta zase bouří své věřící ..."

"To je vážná věc", zamumlal Mallow. "Ale Salvor Hardin blahé paměti také jednou řekl, že atomová pistole je dobrá zbraň, ale záleží na tom, jakým směrem míří!"

Předseda zahájil soudní jednání a po skončení úvodních procedur vyzval Mallowa, aby předstoupil. Mallow povstal a pomalu kráčel k předsednickému stolu, jsa si vědom, že v tomto okamžiku jsou na něho upřeny zraky miliardy lidí sedících u televizních obrazovek na Terminu a na všech závislých planetách. Vstoupil do ohraženého prostoru, uklonil se a klidným hlasem řekl:

"Abych zbytečně nezdržoval jednání, přiznávám se ke všemu, co proti mně vznesla obžaloba."

Přísedící sebou překvapeně trhli ve svých křeslech a sálem to temně zahučelo.

"Nicméně", pokračoval Mallow, "to co bylo proti mně řečeno, je nutno poněkud doplnit, a proto mi dovolte, abych tak učinil."

"Musím se ale vrátit na samý začátek této záležitosti, který byl podle mého názoru, když ne podezřelý, tak přinejmenším neobvyklý. Představte si, že dva vysocí vládní činitelé, které jsem znal prakticky jen od vidění, projednávají se mnou, neznámým a obyčejným kupcem, vysoce tajnou státní záležitost, o jejímž charakteru již byla řeč. Současně mi nabízeli křeslo v senátě.

Ale zřejmě potřebovali někoho, kdo po celou dobu trvání akce by mne měl pod dohledem. To mne napadlo ale až tehdy, když se na scéně objevil Jaim Twer, a to ještě díky tomu, že se tehdy naivně podřekl. Nikdy totiž neslyšel o nějaké Seldonově krizi, přestože, jak tvrdil, zde studoval a dokonce byl členem kupeckého cechu po

nějaký čas, alespoň podle toho, co sám o sobě rozšiřoval. To mi nešlo dohromady, protože každý, kdo na Terminu chodil do školy, věděl, co to byly Seldonovy krize. Bylo tedy jasné, že svého vzdělání nenabyl na běžných školách, ale v kněžském semináři, kde se Seldonova osobnost líčí jako mystická a o nějakých krizích nemůže být ani řeči. Bylo tedy jasné, že Twer je kněz a Suttův, popřípadě Manliův člověk.

Musím přiznat, že případ kněze, žádajícího o mou ochranu, mne dokonale zaskočil. Pak ale jsem se rozhodl jednat. Twerovy přítomnosti jsem se zbavil tím, že jsem ho s ostatními důstojníky vykázal z místnosti a své samoty jsem využil k instalaci malého videorekordéru, který by zachytil vše, co se bude odehrávat. Dovolte mi proto, abych vám demonstroval průběh celé situace tak, jak ji rekordér zachytil."

Předseda soudu monotónně bušil kladívkem do stolu, aby sjednal klid. Ve stamiliónech domácností se diváci přisunuli blíže k obrazovkám, aby jim neušel sebemenší detail z toho, co bude následovat. Jerome Sutt se nervózně podíval na velekněze sedícího vedle něho. Jeho oči byly ztrnule upřeny na Mallowovu tvář.

Přinesli promítací plátno a Ankor Jael zapnul promítací aparát.

Na plátně se objevila scéna misionářova výslechu, Twerovy intervence a okamžik, kdy Mallow vytáhl pistoli. Kněz v zoufalství pozvedl paže a v témže okamžiku se objevil slabý záblesk, který ve zlomku vteřiny zmizel.

Mallow pokynul Jaelovi, aby zastavil promítání. Když se tak stalo, pokračoval:

"Jak jste se mohli přesvědčit, scéna se odehrála přesně tak, jak udávala obžaloba. Jen bych dodal, že Twerovo chování jasně svědčilo o jeho kněžské výchově. Musím však připomenout, že obžaloba se vůbec nezmiňuje o nesrovnalostech, které jsem Twerovi vypočítal jako důkaz, že jde o předem připravené divadlo. Kde se tady uprostřed pustiny najednou objevil kněz? Jak to, že kněz, který se dostal tajně na Korell se klidně prochází v kněžské sutaně? Odkud přišel tak náhle ten ohromný dav, když nejbližší město bylo sto mil daleko? To všechno obžaloba z nějakých záhadných důvodů zamlčela. Rovněž je zajímavé, že naprosto přešla osobnost kněze Jorda Parmy. Mohu dokázat, že tyto záhadné důvody pro jednání obžaloby jsou naopak naprosto jasné. Kněz Jord Parma totiž nikdy neexistoval!"

Bylo nutno znovu čekat dokud se sál neuklidní. Mallow pak pokračoval:

"Nyní vám ukáži zvětšeninu té části záznamu, kde kněz Parma zvedá paže, Joeli, prosím!"

Zasedací síň znovu potemněla a na promítacím plátně se objevila skupina nehybných postav - důstojníci z Far Star, Mallow s pistolí v ruce a ctihodný kněz Jord Parma se vztýčenýma rukama, z nichž se široké rukávy shrnuly dolů na ramena. Na jeho jedné ruce zářil světelný bod, který se při předchozím promítání pouze mihl.

"Všimněte si toho světelného bodu", volal Mallow. "Joeli, zvětši to!"

Zatímco ostatní postavy mizely v pozadí, misionářův obraz jakoby se přibližoval, rostl, až vyplnil celou plochu plátna. Pak již bylo vidět jen jeho ruku, která se zvětšovala ...

Světelný bod na ruce se rozšiřoval až se rozdělil na tři zářící jasně čitelná písmena: "KSP".

"Joeli, stop!", Mallowův hlas zněl jako zvon: "Toto je tetování, dámy a pánové. Za normálního světla je neviditelné, ale v ultrafialovém záření, jehož jsem použil pro videorekordér, vyvstane mimořádně intenzívně. Toto tetování je sice primitivní identifikační metoda, ale jak se zdá, na Korellu zřejmě vyhovuje."

"Musím uznat, že Jord Parma, jako příslušník korellské státní policie, svou roli kněze sehrál opravdu na výbornou. Později mi sám komdor přiznal, že na této zkoušce bude záviset, zda s námi bude jednat, nebo nás zničí."

Mallow musel dlouho čekat, než se pandemonium v sále poněkud uklidnilo. Pak se otočil k divákům a ukazuje na rozpačitě se tvářící soudcovský sbor, zvolal:

"A nyní se ptám: co tedy zbylo z halasné obžaloby, která žádala, abych obětoval své lidi, loď i sebe, abych zachránil kněze, který vlastně knězem vůbec nebyl? Jistě jste si všichni uvědomili, že v pozadí této špinavé obžaloby byl Joran Sutt a Publis Manlio, a to výhradně z osobní nenávisti ke mně!"

Mallowův ochraptělý hlas zanikl v řevu nadšeného davu. Byl zvednut na ramena a nesen k předsednickému stolu, který soudcovský sbor mezitím rozumně vyklidil, a usazen do předsedova křesla. Zvenčí doléhalo do sálu volání z tisícerých hrdel: "Ať žije Mallow, ať žije nový předseda senátu Mallow!"

15.

Ankor Joel pohlédl překvapeně na Mallowovu tvář strhanou dvoudenní hektickou činností a bezesnou nocí, když tento řekl:

"Je čas dát zatknout Sutta a Manlia. Lid stojí za mnou a primátor se mu neodváží čelit."

"Ale z jakého důvodu", namítl Jael.

"Podněcovali kněžstvo, aby se vměšovalo do vnitřních záležitostí Nadace. To je nepřípustné ohrožování existence státu. Nezáleží mi na tom, zda budou odsouzeni či nikoli, ale potřebuji je mít z cesty alespoň do té doby, než se stanu primátorem!"

"Volby budou teprve až za půl roku!"

"To je příliš dlouho. Bude-li třeba, chopím se vlády sám, tak jak to udělal svého času před sto lety Salvor Hardin. Což nechápete, že tohle vše je jen úvod k nové Seldonově krizi? V tom měl Sutt pravdu. A než nastane, musím být primátorem a také nejvyšším knězem!"

Jael se zamračil: "Máte na mysli Korell?"

"Samozřejmě! Což to nechápete? Ty naše tři lodi přece nebyly sestřeleny vzduchovkou! Komdor musí mít válečné lodi. A od koho? No přece od Galaktického Imperia či spíše od toho, co z něj ještě zbývá!"

"Netvařte se tak hloupě, ano od Galaktického Imperia, které se sice stáhlo z Periferie, ale jinak jeho jádro je zatraceně čilé! A říkám vám, jediný chybný krok a máme je na krku! Není to žádné vychloubání, ale jenom já jediný vím, jak tomuto nebezpečí čelit. Znám protivníkovy silné, ale i slabé stránky, protože jsem měl oči otevřeny nejen na Korell, ale také na Siweně. Proto musím mít jak na Terminu, tak na federovaných planetách plnou moc."

"A co budete dělat až toho dosáhnete?"

"Nic. Až budu šéfem Nadace, nebudu dělat naprosto nic, protože jen tak lze překonat hrozící krizi!"

16.

Asper Argo, Vřele milovaný, komdor korellské republiky, vzal na vědomí příchod své manželky starostlivým zvednutím obočí. Pro ni totiž jeho samozvané epitheton Vřele milovaný neznamenalo vůbec nic a komdor si toho byl plně vědom.

"Můj milostivý pane", komdorin hlas byl hladký jako její vlas a chladný jako její oči, "dověděla jsem se, že konečně jste se rozhodl zničit tu chátru z Nadace."

"Smím se zeptat, odkud pramení tato zajímavá informace?"

"Kdybych vám to řekla, bude můj pramen mrtvolou a já bez informací."

"Jak chcete", pokrčil rameny komdor. "Ale musím si postěžovat, že váš otec mi nechce poskytnout další lodě kromě oněch pěti, které mi svého času přenechal."

"Ale přece jediná z nich stačí, aby z Nadace udělala hromadu popele, nebo alespoň zahnala ty jejich směšné lodičky z kosmu!"

"Nezapomínejte, má drahá, že ty jejich směšné lodičky nám přivážejí zboží, na kterém vyděláváme pěkné peníze!"

"Kdybyste ale okupoval Nadaci, bude toto zboží vyrábět jen pro nás a zadarmo. Je tomu už více než tři roky, co přišel ten barbar se svými magickými hračičkami, po kterých teď celá Korell blázní. To, co lížeme po kapkách, mohli bychom pít plnými doušky!"

"Má drahá", řekl unaveně komdor, "stárnu a tím mám stále méně trpělivosti poslouchat to vaše neustálé žvanění. Skončíme ten trapný rozhovor. Dozvěděla jste se, že jsem se rozhodl pro válku. Máte pravdu, rozhodl jsem se, a tak je mezi námi a Nadací válka. Spokojena?"

Komdora se vztyčila a její oči žhnuly: "Zdá se, že konečně jednáte jako muž. Až se stanete pánem Nadace a všeho, co k ní patří, pak snad nabudete určité vážnosti a důležitosti v rámci Galaktického Imperia. Možná, že pak přijde doba, kdy opustíme tuto mizernou planetu a vrátíme se k mému otci, vícekráli normanického sektoru, kde na jeho dvoře snad budeme žít jako civilizovaní lidé."

Po těchto slovech se otočila a pyšně vyšla z komdorovy pracovny.

Komdor počkal až zavře za sebou dveře a pak si pro sebe zamumlal: "Až budu pánem Nadace a všeho, co k ní patří, vystačím si sám bez tvého arogantního táty a tvého nevymáchaného jazyka!"

17.

První důstojník obchodní lodi Temná mlhovina zíral s úžasem na obrazovku: "U všech skákajících galaxií - to mělo být zvolání vyjadřující překvapení, ale ve skutečnosti vyznělo v ustrašený šepot - "Co je to?"

Byla to kosmická loď, ale takových rozměrů, že Temná mlhovina připadala jako sleď vedle velryby. Na jejím boku zářil zlatě emblém Galaktického Imperia.

Důstojník stiskl knoflík poplašného zařízení. Následovaly příslušné rozkazy a Temná mlhovina se hotovila k útěku, pokud bude ještě možný a k boji, nebude-li vyhnutí. Mezitím letěla kosmem zpráva varující Nadaci se současnou žádostí o pomoc.

Hobert Mallow znuděně pročítal depeše. Ve funkci primátora byl už něco přes tři roky, ale stále si ještě nezvykl na úřední žargon oficiálních zpráv.

"Kolik našich lodí dostali?", zeptal se úzkostlivě Jael.

"Čtyři zachytili na zemi a o dalších dvou nemáme zprávy. Ostatní přistály včas a jsou v bezpečí."

Joel se zamyslel a dlouho mlčel, což Mallowa překvapilo.

"Něco vás trápí?"

"Myslím, že byste se měl věnovat nejen zahraniční politice, ale také si všímat toho, co se děje doma. Víte, že ten zatracený Sutt ..."

"Ale to je přece váš resort, příteli. Proč myslíte, že jsem vás jmenoval ministrem vnitra?"

"Zřejmě proto, abyste mne dostal co nejdříve do hrobu. A když pomyslím na to, jak mi při mé práci pomáháte, tak se divím, že už tam dávno nejsem. Celý rok do vás hučím, abyste Suttovi přistřihl křídla! K čemu budou vaše plány, když jeho strana vyhraje mimořádné volby a vás vyhodí!"

"K ničemu", uznal Mallow.

"To bych řek`. A ta vaše poslední řeč byla vodou na jeho mlýn. Nadšení lidu nepozvednete tím, když tvrdíte, že nejlepší válečná strategie je zastavit veškeré obchodování, nepustit nepřítele k planetě a vyhýbat se bitvám. Podle mého názoru byste měl udělat jednu ze dvou věcí, nebo možná obě: dát do války trochu života nebo se dohodnout nějak se Suttem."

Mallow si povzdechl: "Tak dobře. Ale protože první alternativa nepřichází v úvahu, budu uvažovat o té druhé. Nakonec, podívejte se z okna, tamhle přichází Sutt jako na zavolanou!"

Mallow a Sutt se osobně nesetkali od doby neslavného procesu, ale jejich vzájemné vztahy se nezměnily až na určitou nuanci, vyplývající z pozměněných rolí žalobce a obžalovaného.

Sutt se posadil, aniž by podal Mallowovi ruku.

"Nemáte proti tomu nic, aby Jael byl přítomen našemu jednání? On je totiž zastáncem našeho vzájemného kompromisu, a proto bude působit jako smírčí element v případě, že bychom na sebe začali řvát."

Sutt tuto poznámku ignoroval a přešel hned k jádru věci: "Mé podmínky znáte. Přestat se zahraniční politikou ekonomických úplatků a vrátit se k osvědčeným metodám našich předků!"

"Zřejmě máte stále na mysli expanzi pomocí náboženství?"

"Přesně tak!"

"Tak na to tedy rychle zapomeňte. Jak byste chtěl touto metodou vybřednout ze současné situace?"

"Vámi zaviněné. Já s ní nemám nic společného!"

"Dejme tomu. Ale odpovězte na mou otázku. Co byste dělal vy na mém místě?"

"Zaútočil bych všemi silami. Jsme-li schopni našimi novými zbraněmi udržet protivníka v uctivé vzdálenosti od Terminu, jistě by nebyl problém přenést ji do oblasti Anakreonu. Vaše současná politika budí dojem slabosti a toho mohou využít jak závislé, tak i nezávislé oblasti Periferie a vrhnout se na nás společně jako supi na umírající zvíře!"

"To by konec konců bylo také řešení. Jistě, porazit Korell by nebyl zvláštní problém, ale to není ten pravý nepřítel. Za-

pomínáte na Galaktické Imperium, které je v pozadí tohoto konfliktu."

"Přeháníte, Mallowe. Vy si myslíte, že vicekrál normanického sektoru by se vydal až sem k nám na samý okraj Galaxie, když má v zádech padesát nepřátelských sousedů čekajících na sebemenší příležitost? Kromě toho, podle vaší zprávy se připravuje na vzpouru proti císaři."

"Jistě máte pravdu. Ale pokud uzná, že jsme mu opravdu nebezpeční, bude nucen se proti nám vypravit i třeba proti své vůli. A nebezpeční se mu staneme v tom okamžiku, kdy porazíme Korell, kterou on vybavil vším potřebným pro úspěšné vedení války! Ne, Sutte, my musíme postupovat nesmírně opatrně."

"Tím, že zalezeme ..."

"Sutte", přerušil ho zlostně Mallow, "vysvětlil jsem vám naprosto jasně situaci, ale vy jste nic nepochopil nebo pochopit nechcete. Já vás sice nepotřebuji, ale naše vzájemná spolupráce by mi leccos ulehčila. Proto vám dám dvojí možnost: buď se ke mně přidáte a já vám za to dám křeslo v koaličním kabinetu, nebo ..."

"Nebo?", přerušil ho vyzývavě Sutt.

"Nebo shnijete ve vězení. Člověče, cožpak tomu nerozumíte? Smějete se, když tvrdím, že válku vyhrajeme pouhým embargem a přerušením dodávek zboží na Korell a vůbec si neuvědomujete dosah tohoto opatření. Jenom si představte, že bychom Korell bombardovali a obyvatelstvo by bylo nuceno zalézt do podzemních děr a trpělo by hladem. V tom případě by jejich vztek a touha po odplatě daleko převýšily jejich strádání a odříkání. Ale co v případě, že strádání a odříkání nastane, aniž bychom je napadli? Byl by pak nějaký důvod ke vzteku vůči nám a k touze po odplatě? Prakticky se nebojuje, nikdo neoplakává padlé, žádné bombardování nehrozí a přesto nastává bída a hlad. Začínají chybět nejběžnější prostředky v domácnosti, protože nová zařízení a náhradní díly nejsou, ale to je teprve začátek. Totéž se týká veškeré průmyslové výroby, kterou jsme tam zmodernizovali. A vrátit se k staré primitivní metodě také nelze, protože byla jako neekonomická dávno zrušena. Továrny a dílny, odkázané prakticky na naše dodávky, zastavují práci, dělníci, ale i továrníci začínají

reptat. Těžké provozy, základ všeho a námi vybavené, jeden po druhém řetězově odpadají. A důsledky? Stávky, nepokoje a protesty, přičemž, což je na tom to nejkurioznější, dělníci i zaměstnavatelé vystupují společně! Jak dlouho myslíte, že to komdor vydrží? A to ještě nemluvím o tom, až se zastaví celá energetika, spočívající na naší atomové modernizaci, jejíž podstatu neznají? V chladných oblastech desetitisíce lidí zmrznou a pokud ještě něco fungovalo, zastaví se definitivně. Ručím vám zato, že během dvou, maximálně tří let ekonomická katastrofa smete komdora jako zvadlý list!"

"Nevěřím. Spíše si myslím, že během vaší návštěvy na Siweně vás podplatili, abyste jim předložil Nadaci pěkně na míse s velkou oblohou. Odmítám veškerou spolupráci s vámi a od nynějška budou moji lidé o vás šířit skutečnou pravdu - že jste zrádce a nic jiného!"

Mallow stiskl knoflík na svém psacím stole a do jeho pracovny vstoupili dva strážci.

"Odveďte ho. Je zatčen", řekl ukazuje na Sutta.

Pět minut poté, co odvedli Sutta, řekl Jael: "Teď, když jste z něho udělal mučedníka, co bude dál?"

"Sám jste viděl, že s ním není žádná řeč. Stal se z něho nenávistný maniak, který ztratil soudnost ve všem, kromě toho, jak se mi pomstít!"

"Zdá se mi, že jste vsadil vše na kartu ekonomické expanze i obrany, čímž jste určil charakter Nadace na dlouhou dobu dopředu. Priorita obchodu a tím peněz bude mít v důsledku změnu společenské struktury a obávám se, že Nadace se stane finanční plutokracií!"

Mallow zlostně udeřil do stolu: "Hrome, co je mi po tom, jak bude v budoucnu vyhlížet naše Nadace. To bude starostí potomků. Já mám plné ruce práce zajistit její současné přežití!"

KORELL ... po dvou letech války, která v historii všech válek byla nepochybně tou nejmírumilovnější, republika Korell přistoupila na bezpodmínečnou kapitulaci a Hobert Mallow zaujal v srdcích svých spoluobčanů přední místo hned za Hari Seldonem.

Encyklopedia Galactika

Isaac Asimov: The Fundation Trilogie
DOUBLEDAY and Co New York

Přeložil a upravil - MM -